

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

СТЕНОГРАФСКИ БЕЛЕШКИ

од Шестото продолжение на Седумдесет и четврта седница на
Собранието на Република Македонија, одржана на 7 јуни 1994 година

Скопје, јуни 1994 година

**ДИСКУТАНТИ НА VI ПРОДОЛЖЕНИЕ НА 74-та СЕДНИЦА НА
СОБРАНИЕТО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ОДРЖАНА НА 7 ЈУНИ
1994 година**

1. АЛИУ ЕШТРЕФ - 10
2. АЈДАРАГА ГАЗМЕНД - 12
3. АРСОВСКИ БРАНКО – 44
4. АНДОНОВСКИ ГОЦЕ - 62, 69
5. АНАСТАСОВСКИ МИТКО - 64, 65, 68
6. ГОШЕВ ТУШЕ - 47, 52
7. ГЕОРГИЕВСКИ ЛЈУПЧО - 56, 58
8. ЃОРГИЕВ ПЕТАР - 7
9. ЗИБЕРИ НАСЕР - 3, 63
10. ЈОВАНОВ РИСТО – 73, 79, 80
11. КОТЕВСКИ ЃОРЃИ - 11
12. КОВАЧЕВСКИ КИРИЛ - 28, 29
13. МАРКОВСКА ЃУЛИСТАНА - 2, 45
14. МИТЕВ ВЛАДИМИР - 14, 18
15. МУРТЕЗАНИ АВДИ - 22
16. МАНЕВ ЕФТИМ - 42
17. МЛАДЕНОВ ВАНЧО - 50
18. ПОПОВСКИ НИКОЛА - 8
19. ПЕТРОВ ТОДОР - 38, 48, 50, 90
20. СТОЈКОВ СТОИЛЕ - 4, 16, 18, 19, 20, 26, 31
21. СТОЈАНОВСКИ ТОМИСЛАВ - 5, 54, 40, 42
22. СТОЈАНОВСКИ НАЌЕ - 74, 76
23. ТРПЧЕВСКИ ДУШАН - 43
24. ХАЛИЛИ МУХАМЕД - 23
25. ЏАФЕРОВСКИ АЛИЛ - 69
26. ШАКИРИ ХИСНИ - 34

Претрес по амандманите по Предлог
на законот за изменување и дополнување
на законот за избор и отповикување
на пратеници и одборници

седницата продолжува

СТЕНОГРАФСКИ БЕЛЕШКИ

од Шестото продолжение на Седумдесет и четвртата седница на
Собранието на Република Македонија, одржано на 7 јуни 1994
година

Седницата се одржа во сала 1 на Собранието на Република Македонија, со почеток во 13,15 часот.

Седницата ја отвори и на неа претседаваше Стојан Андов претседател на Собранието.

СТОЈАН АНДОВ:

Продолжуваме со работа.

Пратениците Никола Стојановски, Димитар Димитровски, Симон Наумовски и Благоја Чкатроски, ме известил дека од оправдани причини не се во можност да присуствуваат на седницата.

Констатирам дека на седницата присуствуваат мнозинството пратеници на Собранието и дека Собранието може полноважно да одлучува

Продолжуваме со претрес по амандманот на член 4 поднесен од пратениците Кирил Ковачевски, Томислав Стефковски и Стоиле Стојков.

Молам, кој бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот.

Амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака?

5 пратеници гласаа за.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 4 поднесен од пратениците Кирил Ковачевски, Томислав Стефковски и Стоиле Стојков,

I/2 ЛП/НД

Отворам претрес по амандманот на член 4 поднесен од пратениците Петар Гошев, Михаил Пановски, Ристо Јованов, Гулистана Марковска, Ефтим Манев и Билјана Лазаревска.

Молам, претставникот на Владата да се произнесе по амандманот.

ТУШЕ ГОШЕВ:

Владата не го прифаќа амандманот, затоа што го менува концептот.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали некој друг бара збор?

ГУЛИСТАНА МАРКОВСКА:

Пред да дадам појаснение, би сакала претставникот на Владата да каже во која смисла го менува концептот на понудениот амандман.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали некој друг бара збор?(Никој)

Бидејќи никој друг не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот.

Амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака?

12 пратеници гласаа за.

Констатирам дека собранието не го усвои амандманот на член 4 поднесен од пратениците Петар Гошев, Михаил Пановски, Ристо Јованов, Гулистана Марковска, Ефтим Манев и Билјана Лазаревска.

Отворам претрес по амандманот на член 4, став 1 поднесен од пратениците Мухамед Халили, Насер Зибири, Ешреф Алиу и Исмет Рамадани.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ТУШЕ ГОШЕВ:

Владата не го прифаќа амандманот.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали некој бара збор?

Има збор пратеникот Насер Зибери.

НАСЕР ЗИБЕРИ:

Почитувано претседателство, дами и господа, амандманот на член 4 став 1, со кој се предлага бројката од 120 да се замени со бројката 100 додека бројот 20 од пропорционалниот дел да се зголеми на 40, се предлага од следните причини.

Соодносот 120 спроти 20 од мнозинскиот на спроти пропорционалниот модел сметам дека е премал, односно изразен во проценти тоа е 85,7% од пратениците би се избрале според мнозинскиот модел а само 14,3% од вкупниот број на пратениците од Републичкото собрание би се избрале според пропорционалниот принцип. Сметаме дека со ваквиот сооднос нема да се постигне саканата цел односно нема да се постигне корективот меѓу мнозинскиот и пропорционалниот модел што е причина односно мотив заради кој се предлага комбинираниот систем од страна на Владата.

Со амандманот со кој се предлагаат измените, од прилика 72% би се избрале според мнозинскиот принцип а 28% според пропорционалниот, што сметаме дека е приближно до рамките на она што е меѓу-народна практика. Патем само да спомнам дека сегашните избори кои пред еден месец се одржаа во Италија, од прилика има ист соодност односно 75% од вкупниот број пратеници беа избрани според мнозинскиот, а 25% според пропорционалниот модел. Има и поинакви решенија во меѓународната практика, каде што дури 50% од вкупниот број пратеници се избираат според пропорционалниот модел.

Вака предложениот член односно решение, 120 на 20 пратеници, е само карикатура на комбинираниот систем, а во суштина не се менува соодносот на бројот на пратениците избрани според едниот односно според пропорционалниот модел.

Сметам дека Собранието има причини односно мотив да го прифати амандманот, со што ќе се даде можност за поголеми и пореални можности на помалите партии да дојдат до израз и да се добијат потребните ефекти, кои како недостатоци ги има мнозинскиот принцип, а кои впрочем при првите повеќепартиски избори дојдоа до израз.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали уште некој бара збор?

Има збор пратеникот Стоиле Стојков.

СТОИЛЕ СТОЈКОВ:

Веднаш на почетокот, почитувани, пратеници да кажам дека сум против ваквиот амандман, со кој се предвидува соодносот во овој комбиниран модел што го предлага Владата на Република Македонија како предлагач на овој закон да биде 100 спрема 40, односно 100 пратеници да се избираат по мнозинскиот изборен модел и 40 по пропорционалниот изборен модел. Јас сум воопшто против да имаме еден комбиниран модел. Тоа е првата причина.

А втората причина е, ме загрижува она што перманентно се повторува во ова Собрание дека тоа е грижа за малите партии. Мислам дека се работи за едно чисто недоразбирање. Да се разбереме, малите партии без разлика дали се на некоја националност која е помалубројна во Република Македонија, не може да освојат ниту еден пратеник затоа што со 20 пратеници по пропорционалниот изборен модел еве, грубо да кажеме ако 1.200.000 гласачи ќе излезат на гласањето ќе треба 60.000 гласови да добијат за еден пратеник. Ако се 40, нормално тоа ќе се

намали, ќе бидат 30.000 најмалку, а верувам дека овој пат и македонците како и другите, ќе излезат сите на изборите без разлика за кого ќе го дадат гласот.

Во тој однос, мислам дека само перфидно се сака да се настои да се измени Законот за изборните единици пред се. Зошто отворено не треба некои работи да ги кажеме? Тоа е состојбата. Ако имаме прифаќање на еден ваков амандман како што поднела пратеничката група или пратениците од ПДП тоа е состојбата. Ако се прифати амандманот, ќе имаме менување на изборните единици. На перфиден начин, не се работи за тоа. Ми се чини дека ова е чисто настојување одредени лидери кои ја изгубиле довербата во народот, сигурно, на овој начин да си обезбедат место во ова Собрание. Сигурно по мнозинскиот изборен модел не би можеле да ја добијат довербата на своите гласачи.

Од тие причини, јас сум против овој амандман, но сум во исто време и против секаков комбиниран модел или како го нарекуваат на друг начин, тоа сигурно во Владата ќе се договорот на крај да имаат едно заедничко име како да го наречат овој модел, односно сум за тоа само 120 пратеници да се избираат со мнозинскиот изборен модел. За жал, вие од коалицијата кои сте, имавме претходно два амандмани, еден поднесен од наша страна и еден поднесен од група пратеници меѓу кои и независните пратеници, вие не го прифативте. Значи, немате слух. В ред е, продолжете да немате слух.

СТОЈАН АНДОВ:

Има збор пратеникот Томислав Стојановски.

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ:

Дами и господа, основна разлика меѓу мнозинскиот и пропорционалниот систем е дали во една држава ќе се оди на тоа да има цврсти влади или ќе се оди на влади кои често ќе се менуваат. Сметаме

дека мнозинскиот систем во овој момент одговара на Република Македонија како држава, поодделни коалициони партнери да сочинуваат влада која ќе може да има поголема стабилност отколку што тоа ќе го дозволи пропорционалниот систем.

Предлогот на одредени пратеници да се зголеми бројот од 20 на 40 пратеници веројатно има некоја сметка. Меѓутоа, треба да се сфати едно: пропорционалниот систем носи листа на територијата на државата, а не на територијата на изборните места. Според тоа, никој нека не се занесува, ако стави поголем број дека ќе учествува на другата страна на државата па и таму ќе се гласа за неа. Малите партии уште помалку ќе имаат сила да добијат преку овој пропорционален систем, кога ќе треба за избор на еден пратеник преку пропорционалниот систем да добијат број 60.000 односно 30.000 гласачи. Навистина, некој ќе се праша: па како не може да разбере Стојановски, кога имаме изборна единица Македонија да се соберат 30 односно 60 илјади избирачи. Токму во тоа е и проблемот. Како ќе може да се организира некој кој има гласачко тело од 20 илјади избирачи, а да се распростране на целата територија на државата и да направи поголем број од вкупниот број на неговите гласачи. Ако тој ги има во вкупниот број, тој ќе ги освои и така и така. И преку мнозинскиот и преку пропорционалниот модел. Само се зголемува бројката. Дали се 140 или 120 пратеници, апсолутно мнозинство е 71 односно 61 пратеник. Не ја менува ништо бројката, само се бројат повеќе луѓе и создаваме поголема несигурност.

Затоа, стојам на стојалиште дека ни е потребен мнозински систем. Ако во текот на живеењето или на наредните, не овие туку наредните избори што ако дојдат редовно треба да се одржат 1998 година, се изменат состојбите и ако има потреба и од поинакво организирање во

државата, можеме да прифатиме или апсолутно пропорционален или мешовит систем, тогаш значи и демократијата одела повеќе во развој. Во овој момент сметам дека не сме готови како општество да прифатиме една ваква изменета структура во изборните закони.

СТОЈАН АНДОВ:

Има збор пратеникот Петар Ѓорѓиев.

ПЕТАР ЃОРЃИЕВ:

Почитувано претседателство, почитувани пратеници, предложениот амандман за измена на членот 4 во делот на бројот на пратениците кои се избираат по мнозинскиот систем наместо 120 да биде 100 и наместо 20 избор по пропорционалниот систем да бидат 40, сметам дека е од суштинска природа и не би требало да се прифати. Иако предлагачот изнесе некои аргументи, што на одреден начин држат, но испушти да каже дека со прифаќањето на тој амандман веќе навлегуваме во обврска да се менува односно да се донесува Законот за изборните единици, каде што ќе се уредат изборните единици во рамките на овој закон, каде што се утврдува бројот на пратениците по системот по кој ќе се избира.

Исто така, знаеме дека е во застој и сигурно не може да се донесе Законот за локална самоуправа каде што треба да се утврди и територијалната поделба на Републиката, што значи дека со прифаќањето на овој амандман, што сметам дека не треба да се прифати, веќе се предизвикуваат и две обврски кои сметам дека тешко можеме да ги исполниме за да ја задоволиме односно исполниме оваа обврска што произлегува од амандманот на членот 4.

Оттука, сметам дека амандманот не би требало да се прифати и да не влегуваме во обврски кои сигурно во наредниот период во овој

состав тешко можеме да ги исполниме, а ќе бидат обврска според самиот закон.

СТОЈАН АНДОВ:

Има збор пратеникот Никола Поповски.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Почитувани пратеници, јас мислам дека од досегашното изјаснување на поединци и пратенички групи сосема е евидентно дека овој амандман не може да помине.

Јас лично апелирам до господата Алиу, Рамадани, Халили и Зибири, да го повлечат амандманот, прво затоа што би било принципиелно од нивна страна да го повлечат амандманот и да не се доведат во позиција да бидат надгласани и второ, затоа што Законот ако се усвои со еден ваков амандман, иако очигледно тој не може да помине, дефакто ние донесуваме одлука да не одиме на избори оваа есен, па со ваков Парламент којзнае кога ќе одиме на избори, ако се усвои овој амандман од причините кои Георгиев сега ги набројуваше, јас не би сакал да ги набројувам.

Затоа, мислам дека би било подобро да се повлече амандманот и јас апелирам до четирите пратеници.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали уште некој бара збор?

Има збор пратеникот Насер Зибири, ве молам само во својство на предлагач на амандманот да се изјасните по Предлогот.

НАСЕР ЗИБЕРИ:

Бидејќи бев повикан да го повлечеме амандманот а јас сум еден од предлагачите на амандманот сакам само следното да го кажам:

Точно е дека последица на поднесениот амандман е и измена на Законот за изборните единици. Но точно е и тоа дека ние апсолутно не се согласуваме со пакетот кој го поднесе Владата околу комплетното заокружување на законите околу изборите. Впрочем, ние поднесовме предлог за изменување и дополнување на Законот за изборните единици, што сметам дека е наше право и апсолутно не е на никаков перфиден начин, како што се сака овде да се прикаже нашето настојување за изменување на соодветниот закон, да се прикажува како перфиден начин на делување.

Од овој амандман ние нема да се повлечеме, иако како што рече пратеникот Никола Поповски, очигледно расположението е против поднесениот амандман, но секако ние ќе калкулираме при гласањето односно при конечното изјаснување по Законот за избори и по останатиот пакет за избори.

Имајќи го предвид тоа, сметам дека е од суштинска потреба да се измени Законот за изборните единици, без оглед ан тоа дали ќе дојде до закон за територијална поделба на општините. Сметаме дека неиздржливи се избори со ваков закон за изборни единици, кој е катастрофален, а за што ќе имаме прилика да зборуваме кога ќе дојде на дневен ред нашиот предлог за изменување и дополнување на Законот за изборните единици.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали уште некој бара збор?

Има збор пратеникот Ешреф Алиу.

ЕШТРЕФ АЛИЈУ:

Почитувано претседателство, дами и господа пратеници, амандманот очигледно не кореспондира со ставот и Предлогот на Владата на Република Македонија, тогаш зошто е поднесен? Мислам како пратеници имаме задача во корист на доброто на сите во Република Македонија, во полза и во правец на поголеми можности на демократичност, во правец на продлабочување на демократските процеси во Републиката, во правец на поголем и повисок степен на хуманитација на односите, во штета концепциски на самата партија да се предложи амандман во кој шанса ќе им се даде малку повеќе, за степен повеќе и на другите.

Очигледно е јасно според математичка логика дека на поголемите партии не им одговара зголемување на процентот т.е. на пропорционалниот систем и намалување на процентот т.е. учинкот на мнозинскиот систем. Партијата добива повеќе. Меѓутоа, јас ниту како патеник, ниту како човек не сум за тоа кога расправаме отворено за проблемите, во сала да внесуваме немир со речник кој апсолутно не кореспондира со тоа што се однесува или што се доставува конкретно. Јас сум свесен дека министерот или било кој друг авторизиран во име на Владата, амандманот не го прифаќа. Меѓутоа, и ден денеска, па за долго време не ќе може да стане јасно зошто оваа моја Влада не размислува малку подлабоко, зошто си дозволува да носу багаж на еден закон што само воопшто не го подготвила туку да предложи еден закон кој бил припремен кога воопшто оваа Влада не била ниту актуелна ниту присутна.

И затоа овој предлог е направен за да дебатиреме, а не да се караме. Имено, на говорница да се трудиме интелектуално и и

II/2.-

професионално да внесеме аргументи, првостепено во полза на демократијата и на демократските процеси, повисок степен на хуманизација на законите што ги донесуваме, а кој му дозволува за себеси, не е забрането нека калкулира и на партискиот интерес. Овде не се работи за ништо тајно, т.е. оној што мисли дека со тајни, со претпоставки и со предрасуди ќе успее тоа е негов проблем, на индивидуата или на групата која дозволува со тоа да се занимава. Јас мислам дека би било добро да изразиме спремност за ова да дебатираме. Би можел и да му се заблагодарам на министерот што така едноставно рече му се прифаќа амандманот. Но со закон кој е подготвен во еднопартиски систем денеска да се оди во мнозинскиот систем, во плурален систем, во систем кој што се обидува да внесе повеќе демократија, тоа некако не ми е јасно. Би бил благодарен некој да се обиде во таа смисла, ако не овде од говорница, барем мене да ми помогне како човек во што е корисноста, со што ние ќе ја оправдаме преголемата разлика на бројот на гласачите во изборните единици. Со што? Ние мора да дојдеме до една разбирлива логика која што ќе кореспондира со нашите специфични можности, а не една 6 илјади, а друга изборна единица 18 илјади гласачи.

СТОЈАН АНДОВ:

Има збор господинот Котевски.

ЃОРЃИ КОТЕВСКИ:

Почитувани дами и господа. Чувме повеќе дискутантски дека овој амандман не треба да се прифати. Од друга страна дел од опозицијата кои се директно вклучени во Владата, чувме обратен став и веќе на говорница со повеќе зборови е искажано дека демократијата чекори во Македонија, демократски треба да се настапува. Јас не знам, но кога

II/3.-

веќе ПДП и НДП учествуваат во Владата со 6 министри и квалитетно не успеале да влијаат врз овој закон, да го променат така како што мисли и пратеничката група што партиципира во оваа Влада, јас не знам зошто инсистираат на демократија. Мислам дека ваквиот однос на ПДП и НДП го поставува прашањето на принципиелност и останувањето во позицијата на власта и останувањето во оваа Влада. Заради вакво принципиелно прашање, ако толку дошло избирачкото тело на ПДП и НДП, јас мислам дека треба да ја напуштат коалицијата и да ги повлечат своите министри, заради тоа што овде беше истакнато дека некоја друга Влада, некој друг го конструирал, го изготвил тој закон, а сега само министерот Туше Гошев со посредство на дел од министрите во Владата на СДС, го прифатиле и овие немаат алтернатива во овој момент, па мора да инсистираат, еве кај нас пратениците на чиста совест, ние да го изгласаме овој амандман.

Според сето ова што се случува се поставува прашањето дали НДП и ПДП со еден ваков однос треба да останат во Владата со учество на 6 министри или принципиелно треба да ја напуштат Колаиционата влада . И јас инсистирам повторно до пратениците оние што добро го разбираат овој амандман да не го прифатат, заради тоа што не одговара, не само во целост на овој закон што е даден од страна на Владата туку не одговара и заради други прашања кои сега во моментот нема потреба да ги образлагам.

СТОЈАН АНДОВ:

Има збор пратеникот Газменд Ајдарага.

ГАЗМЕНД АЈДАРАГА:

Најпрво благодарам за советите, ама изгледа дека тие совети не се прифаќаат и не можеме да ги платиме со марки, па затоа советникот

II/4.-

нека ги даде таму каде што може да ги уновчи. Она што сакам да го кажам е тоа дека амандманот што е понуден заслужува внимание. Заслужува внимание, бидејќи кон тоа посебно да имаме во вид дека демократијата како процес кој и натаму треба да се усовршува, зошто не постои ништо совршено во светот, во идеална смисла, па за- право и поради тоа треба да тече напред да се развива, и усовршува. Со еден ваков амандман што е во духот на Уставот, бидејќи не ја надминува бројката 140, мислам дека ќе чекориме напред. Ќе чекориме напред ако го усвоиме амандманот и ако истовремено тоа ќе значи и промена на бројот на изборните единици, заради тоа што Македонија, тоа е речено и во Уставот, јас сметам како држава на сите граѓани што живеат во неа. Од тој аспект мислам дека заслужува внимание сите граѓани подеднакво да бидат застапени во овој Парламент.

Со понудениот амандман сигурно дека нема да бидат застапени подеднакво, од причина што само 40 пратеници би се избрале според пропорционалниот систем. Тоа ќе беше така ако изборот на пратениците се вршеше според пропорционалниот систем во целата Република. Дури тогаш сите подеднакво ќе беа застапени онака како што вели Уставот дека Македонија е држава на сите нејзини граѓани.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали уште некој бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот по амандманот.

Амандманот го ставам на гласање.

Кој е за молам, да крене рака? (пратениците креваат рака)

14 пратеници гласаа за амандманот.

II/5.-

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 4 став 1 поднесен од пратениците Мухамед Халили, Насер Зибери, Ештреф Алију и Исмет Рамадани.

Отворам претрес по амандманот на член 4 став 1 поднесен од пратеникот Владимир Митев.

Молам претставникот на Владата да се произнесе.

ТУШЕ ГОШЕВ:

Владата не го прифаќа амандманот.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали некој бара збор?

Има збор господинот Владимир Митев.

ВЛАДИМИР МИТЕВ:

Почитувани пратеници, бидејќи зедов учество во расправата кога беше Предлогот за донесување на закон за избор и отповикување на пратеници и одборници, и го изнесов своето мислење, мислењето на мојата изборна база, па тогаш најавив дека амандмански тоа што го кажав ќе го пренесам и еве на член 4 имам амандман. Мислам дека амандманот треба да се прифати, а ќе изнесам и поради кои причини.

Пропорционалниот систем го прифаќам, како и моето избирачко тело го прифаќа како можност и тоа како граѓани од српска националност да имаат свој претставник во Републичкиот парламент зашто врз основана мнозинскиот систем врз кои се спроведоа последните избори, таа можност ја немаа, заради тоа што тој се раководи од принципите на постојниот закон за изборните единици. Според тој Закон, јас и тогаш тоа го кажав, месните заедници каде што живеат граѓани од српска

II/6.-

националност во кумановска општина и во делови на скопските општини што ги зафаќаат ограноците на Скопска Црна Гора, беа дисперзирани во повеќе изборни единици. Според тоа немаа можност врз основа на мнозинскиот систем да се изборат за свој пратеник. И тогаш кажав, дека граѓаните од српска националност во Република Македонија, а тоа е волја и на Здружението на србите и на црногорците во Македонија, преку пропорционалниот систем да имаат можност да се здобијат со пратеник.

Како причина, овие граѓани да се одлучат за овој систем кој што им нуди некаква можност е тоа што граѓаните од српската националност на последните повеќепартиски избори не беа партиски организирани, немаа своја партија своите гласови ги дадоа на кандидати од други партии, најчесто тоа беше Партијата на Југословените, на СДС, Социјалистичка партија и др. и поради тоа останаа без свои претставници во Парламентот. Како резултат на тоа како ќе знаеме дека при донесувањето на Уставот не се најдоа во преамбулата на Уставот и не партиципираа во Советот за меѓунационални односи заедно со другите националности кои живеат во Република Македонија. Знаеме дека дополнително на предлог на претседателот Глигоров кога тој предложи да се измени составот на Советот за меѓунационални односи влезе и еден претставник на српската националност што, како што јас и минатиот пат реков нема уставност, затоа што во истиот тој Совет членуваат по двајца претставници од другите националности, двајца албанци, двајца турци, 2 роми, 2 власи, а само еден србин. Според тоа пропорционалниот систем и според мене, ќе им даде можност на идните избори да се здобијат со свои претставници и како можност во иднина и тие да бидат наброени во преамбулата на Уставот и рамноправно согласно уставните начела да партиципираат во Советот за меѓунационални односи. Мислам дека амандманот и исцрпчив и треба да се прифати.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали уште некој друг бара збор?

Има збор господинот Стоиле Стојков.

СТОИЛЕ СТОЈКОВ:

Почитувани пратеници, веднаш да кажам дека сум против амандманот поднесен од пратеникот Владимир Митевски кој еве овде јавно се произнесе дека е претставник на србите во Македонија, на српската националност. Мислам дека тоа право пред се, го нема. Меѓутоа, тоа е негово мислење, односно оние кругови од српската националност кои се екстремни, во овој случај не можат да тврдат дека во Собранието на Република Македонија немаат свој претставник. Денеска се уверивме дека имаат.

Зошто не го прифаќам амандманот, кажав првата причина е што сум единствено, изборниот модел да биде мнозинскиот со 120 пратеника, но исто така не го прифаќам овој амандман што е идентичен што го поднесоа група пратеници од ПДП, па би се запрашал односно еве директно ќе го прашам пратеникот во овој случај дали има одобрение од сите оние што мисли дека ги претставува - срби, тие екстремистите велат дека ги има 300 илјади, значи не е потребен еден таков амандман зошто во секое време ќе освојат гласови ако ги има толку на број, а знаеме дека ги нема. Односно во овој случај знаеме дека со пописот во 1991 година во Македонија има околу 40 илјади граѓани од српската националност, што значи дека гласачи може да има околу 25 илјади. И ваков еден амандман, исто така нема да им донесе едно пратеничко место. Во тоа е тоа лицемерие, односно дали овој господин што го поднесува овој амандман ги запрашал другите дали сакаат да ги поисповетуваат, некои од нивно име да предлага амандмани со кои еве

со ПДП ќе бидат на иста релација. Во овој случај потполно на иста релација. Јас исто така пак ќе повторам, познавам многу од тие луѓе тие не сакаат некој да ги претставува и на тој начин да ги поистоветуваат со претставниците односно со пратениците на ПДП како претставници на албанската националност. Во тој однос мислам дека наводно душегрижништво за одредена националност не е потребно. Треба јасно да се каже, тоа е чиста математика, чиста логика. Србите ако имаат односно српската националност ако има 20 односно 25 илјади гласачи и со вашиот амандман пак не може да освои пратеничко место. Тоа е суштината. Напредокот на демократијата за што претходно еден дискусант зборуваше, точно е демократијата се освојува чекор по чекор, ние сме во таа транзиција и во општеството но и во транзиција на политичките односи на македонската држава, а не на Републиката, како што често пати се употребува зошто Републиката се употребуваше за време на федерацијата, а од неа се откачивме. Во тој однос најдемократски ќе биде, без разлика на која националност и припаѓаат да гласаат за онаа партија која што ќе им понуди најдобро. Во тоа е суштината на развојот на демократијата а не затворање во тие рамки што некој сака овде да се претставува како претставник на една националност во овој случај господинот Митевски, се надевам ќе ми одговори како претставник на српската националност. Меѓутоа ме радува што еве устата ќе им се затвори на тие српски екстремисти кои велат дека немаат свој претставник во Собранието . Очигледно денеска се уверивме дека имаат претставник.

СТОЈАН АНДОВ:

Има збор господинот Митевски за реплика.

ВЛАДИМИР МИТЕВСКИ:

Морам да Ви кажам дека немам намера да реплицирам со господинот Стојков. Јас сум сигурен во она што го кажав. Тоа го кажав кога беше и расправата околу донесување на законот. Тоа е волја на тие што ги претставувам и јас сум нивни претставник. Не, не ми е јасно кого тој претставува и како што гледам неговата партија веќе се дистанцира од него, а веројатно и неговата изборна база ќе се дистанцира. Овде сервира некои бројки за тоа колку има срби во Македонија, а јас никаде не спомнав колку срби има во Македонија, ниту пак сакам да кажам. Тие што ги претставувам се тие луѓе, а не знам кого тој претставува. Толку имам за одговор.

СТОЈАН АНДОВ:

Спомнат е господинот Стојков и има право на реплика.

СТОИЛЕ СТОЈКОВ:

Видете во секоја партија тројца луѓе или четворица не ја претставуваат партијата. Партијата е целото членство во неа. Јас се уште сум член на ВМРО-ДПМНЕ, меѓутоа, член и за така со една јасна диференцијација на македонската национална демократска група. Тоа сигурно го знаете.

СТОИЛЕ СТОЈКОВ:(продолжение)

Вие не спомнавте бројка, точно е, меѓутоа спомнуваат српските екстремисти во Македонија, припадници на српската националност. Тие велат 350.000 итн., меѓутоа, исто така тие бараат претставник на српската националност. Па еве го имаат, тие српски екстремисти имаат свој претставник, за тоа ќе се согласите.

ГУЛИСТАНА МАРКОВСКА:

Почитувани пратеници, јас морам да кажам дека не го прифаќам понудениот амандман од причина што сметам дека не треба комбиниран систем, а она што пратеникот Митевски се залагаше за влегување на претставници на српска националност, веројатно неговиот амандман ќе држи кога ќе предложи помал изборен количник за кој што ќе гласам јас, затоа што на овој начин само големите партии ќе го поделат колачот, ќе ги добијат сите оние гласови за кои што ќе се изјаснат граѓаните од помалите партии.

Излегов повеќе за збор да кажам дека не е умешно ниту еден од нас овде да се обраќа кон друг пратеник во смисла на тоа кого и како претставува, затоа што во Куманово навистина живеат Срби и меѓу нив има лојални граѓани на РМ и не е умешно тие да се ставаат во групата на екстремисти, така да веројатно верувам дека пратеникот Стојков нема да настапува така и мислам дека се груби навреди и не е умешно да се прават од еден кон друг пратеник.

СТОЈАН АНДОВ:

Само еден момент, морам малку да интервенирам. Кога се зборува за граѓани од некоја националност, не смеат да се градираат меѓу нив има лојални или нелојални. Нелојален е само оној граѓанин за кој судски ќе се докаже.

СТОИЛЕ СТОЈКОВ:

Очигледно дека лончињата се во оптек во ова Собрание повеќе од една недела, меѓутоа, очигледно некој ги меша лончишата. Јас реков дека никој нема право и од српската националност да се претставува како нивен претставник во ова Собрание. Ние слушнавме дека г-динот сам се изјасни дека е нивен претставник. Точно е дека има претставници од српската националност кои се екстремни. Тоа е факт, тоа е вистина со своите изјави во РМ на некој начин се изјаснуваа дека се екстремисти. Јас реков дека имам пријатели Срби, ако сте слушнале, сигурно лончињата затоа сте ги помешале, тие луѓе ми велат ние не сакаме да се поднесуваат во наше име амандмани кои ќе не поистоветуваат со амандманите што ги поднесуваат пратениците од ПДП, како претставници на албанската националност. Во тоа е суштината. Тие мои пријатели ме советуваа на тој начин. Јас морам да го кажам на оваа говорница. Исто и во мојата изборна единица има Срби. Колку ги има, толку, меѓутоа го има. Затоа реков дека демократијата, напредокот на демократијата ќе биде не да се дели на вака дали некој ќе добие од националност пратеник или не. Случајот се гледа дека Србите на овој начин со предлогот што е на дневен ред дека нема да добијат. Тоа е чиста математика. Тоа е едноставна логика, бидејќи математиката е сепак логика. Во тој однос најдобро ќе биде граѓаните да се определуваат спрема програмите што ги нудат политичките партии. Еве изборите приближуваат оној што нуди прифатлива програма, без разлика дали е некој Србин, Албанец итн., таа програма да ја прифати. Во тоа е суштината. Јас не обвинив дека целата српска националност се екстремисти. Далеку од тоа. Но со своите изјави ние бевме сведоци дека граѓани, државјани на РМ изјавуваа дека Србите се овде 350.000 итн.

Во тоа е суштината. Таквите изјави за мене се екстремни изјави и тие истите луѓе се против пописот сега. Да се разбереме. Без разлика што јас го негирам пописот дека треба да се изведе на уште пет јазика. Меѓутоа, попис на Македонија и е потребен и тоа секој граѓанин треба да го знае. А Уставниот суд треба што побрзо да го разреши прашањето за уставноста на употребата на другите јазици при пописот. Оној што е против пописот тој не сака да се утврди фактичката состојба во Македонија. Во тоа е состојбата. А сите наши непријатели како четири волци, сега дали е некој волк поголем или помал, сите тие свесни сме, односно одредени екстремисти во некои држави се против пописот. Зошто? За да не се дознае вистинската состојба на населението во РМ.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали уште некој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот по Амандманот.

Амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака?(5 пратеници)

Констатирам дека Собранието не го усвои Амандманот на член 4 став 1 поднесен од пратеникот Владимир Митевски.

Отворам претрес по Амандманот на член 4 став 1 поднесен од пратеникот Авди Муртезани.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ТУШЕ ГОШЕВ:

Владата не го прифаќа амандманот.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали некој бара збор?

АВДИ МУРТЕЗАНИ:

Почитувано Претседателство, дами и господа пратеници, Мојот амандман се однесува на членот 4, со кој барам новопредложениот член 2-а став 1, да се замени со следната реченица: "Собранието на РМ го сочинуваат 140 пратеници, од кои 70 се избираат според мнозинскиот, а 70 се избираат според пропорционалниот принцип."

Што ме наведе да го поднесам овој амандман. Првите повеќе партиски избори како резултат донесоа ваков состав на Собранието на РМ. Не е спорно дека сите политички партии и тие кои се присутни во ова Собрание преку нивните претставници и другите партии кои се вон Парламентот имале доста примедби на законите за изборниот систем. Сите велеа дека овие закони биле донесени од страна на монистичкиот систем и фактички сите биле незадоволни. Према тоа сметам дека оваа Влада, а порано и експерт-ската Влада, сносат голема одговорност затоа што кон измената на ваквите закони ја направиле несериозно. И наместо да ни предложат нови демократски закони, тие ни предложија изменување на постоечките закони. Како што РМ сака да биде демократска земја, а за да биде демократска, ние сите треба да се залагаме. Сметам дека со ваквиот предложен концепт половина пратеници да бидат избрани на принципот мнозинство, а половината пропорционалниот, т.е. комбинираниот систем сметам дека во овој

III/5.-

момент повеќе одговара на оваа млада држава, затоа што сметам дека за судбината на земјата сите треба да бидат одговорни, и сите треба да придонесат. Со вашиот предлог сметам дека сите граѓани на РМ, т.е. сите Македонците, Албанците, Турците, Муслиманите, Ромите, Србите и сите кои живеат во Македонија ќе можат да обезбедат претставници. Би рекол дека ако овој закон не биде изменет и не биде изменет законот за изборните единици, коалиционите партнери т.е. ПДП ќе треба да ја преиспита нејзината положба во коалицијата, затоа што во овој момент не ќе може понатаму да се оди. Јас и на прошлата седница реков дека ПДП кога влегла во коалиција со СДС и Либералите требаше да води сметка за интересите на Албанците во Македонија, а тек така не може да се оди. Јас како член на НДП која не е во позиција, иако овде некои од колегите овде ме злоупотребуваат нема да гласам за ваков закон и за неизменување на Законот за изборните единици. Без разлика колку ќе вреди мојот глас.

Благодарам.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали уште некој бара збор?

Има збор г-дин Халили.

МУХАМЕД ХАЛИЛИ:

Почитувани пратеници, излегоа да кажам дека по однос на Амандманот истиот го поддржувам и ќе го гласам, но по однос на грижата на г-дин Муртезани за ПДП и коалицијата, тоа да остане само негова грижа, затоа што ние ги знаеме нашите сметки.

Благодарам.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали уште некој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот.

Амандманот го ставам на гласање?

Кој е за молам да крене рака? (10 пратеници)

Констатирам дека Собранието не го усвои Амандманот на член 4 став 1 поднесен од пратеникот Авди Муртезани.

Отворам претрес по Амандманот на член 4 став 1 поднесен од пратеникот Хисни Шакири.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ТУШЕ ГОШЕВ:

Владата не го прифаќа амандманот.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали некој друг бара збор?

Г-дин Шакири бара збор.

ХИСНИ ШАКИРИ:

Господа пратеници, поднесените амандман на член 4 на Предлог-законот за изменување на Законот за избор и отповикување на пратеници и одборници, претставува чекор напред кон подобрување на текстот и како таков треба да се прифати ако сме за фер-плеј избори. Моето несогласување се состои во тоа што комбинираниот систем според членот 4 на законот не ги исполнува условите на комбинираниот модел. И со 20 пратеници што треба да се изберат според пропорционалниот систем, е само фарса на поранешната политика. И не може да се смета како демократско решение за сите национални колективитети, бидејќи не

III/7.-

им овозможува на сите граѓани да го добијат она што им припаѓа според играта на демократијата. Предложениот амандман предлага 50%од пратениците да се избираат според мнозинскиот систем а 50% според пропорционалниот, со што мислам дека ќе се надминат дел од неправдите што ги содржи предложениот текст на законот.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали уште некој бара збор?(Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по Амандманот.

Амандманот го ставам на гласање?

Кој е за, молам да крене рака?(12 пратеници)

Констатирам дека Собранието не го усвои Амандманот на член 4 став 1, поднесен од пратеникот Хисни Шакири.

Отворам претрес по Амандманот на член 4 за бришење на став 2 и 3, поднесен од пратеникот Драги Арсов.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ТУШЕ ГОШЕВ:

Владата не го прифаќа.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали некој бара збор?(Не).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по Амандманот.

Амандманот го ставам на гласање?

Кој е за, молам да крене рака?(14 пратеници)

Констатирам дека Собранието не го усвои Амандманот на член 4 за бришење на став 2 и 3, поднесен од пратеникот Драги Арсов.

III/8.-

Отворам претрес по Амандманот на член 4, поднесен од пратениците Стоиле Стојков, Душан Трпчевски и Кирил Ковачевски.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ТУШЕ ГОШЕВ:

Владата не го прифаќа амандманот.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали некој бара збор? Г-дин Стојков бара збор?

СТОИЛЕ СТОЈКОВ:

Овој амандман е сличен и на претходниот наш амандман, односно се предвидува Собранието на РМ да го сочинуваат 120 пратеници кои се избираат според мнозинскиот принцип и ништо повеќе, што значи дека концепциски нормално се разликува од она што е предложено во самиот член 4 од предлагачот, и да не се повторувам тоа е она што најповеќе во оваа состојба и одговара на РМ. Да не ги набројувам причините, и безбедноста и национална и државничка. Затоа сме на мислење дека Собранието на РМ треба да го сочинуваат 120 пратеника како минимум дозволен со Уставот и кои исклучиво ќе се избираат со мнозинскиот принцип. Амандманот се поднесува и во функција на членот 62 од Уставот каде што стои "пратениците се избираат на општи непосредни и слободни избори со тајно гласање", што значи ова? Ова значи дека согласно оваа одредба од Уставот и не може да има поинаков изборен модел во РМ освен само мнозинскиот изборен модел.

Благодарам.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали уште некој бара збор?(Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот.

Амандманот го ставам на гласање.

Пред да прашам кој е за ги молам службите да ги повикаат пратениците да влезат во салата, бидејќи имаме 58 пратеници. Знам дека е топло внатре, меѓутоа мора да се биде внатре за да можеме да работиме.

СТОЈАН АНДОВ:

Минуваме на гласање. Но, еве збор бара господинот Кирил Ковачевски да каже како ќе гласа и зошто.

КИРИЛ КОВАЧЕВСКИ:

Почитувани пратеници пред да гласам имам право да се изјаснам дали ќе гласам за овој амандман или не. Овој амандман е на член 4 кој се однесува на член 2 став 2 и бараме да гласи:

Како претставници на граѓаните во собранијата на општини- те и Собранието на град Скопје се избираат претседатели на собрани- јата.

Во истиот член став 3 се менува и новиот став 3 и гласи: "Собранијата на општините и Собранието на град Скопје го сочинуваат покрај претседателот и именуваните раководители на подрачните единици и министерства како посредно избрани претставници на граѓаните"

Тоа го бараме од следните причини: Ние се наоѓаме во период на транзиција. Во таа транзиција уште владее монизмот и се дозволи малцинствата да прават национални политички партии. Каде малцинствата ќе ја добијат власта со помош на своите политички партии се формираат еднонационални општински собранија. Примерот е со Дебар, Гостивар, Тетово, а сега има тенденција Куманово, Струга, Кичево и на тој начин се врши неправда кон македонскиот народ кој се бореше за слобода и станува граѓанин од втор ред. Се јавуваат големи самоволија. Веднаш, со формирањето на општинските собранија да го земеме примерот со Дебар, прво им беше на еднонационалната партија што го формира тоа Собрание во Дебар што стори? Веднаш ги смени директорите што беа македонци. Тоа е примерот во Дебарска Бања, Килимарата, фабриката за гипс и други. Поради тоа веднаш на претседателот и секретарот на Собранието им беше поднесена кривична

IV/2.-

пријава но до сега ништо не се измени, бидејќи прво беа со левиот блок во тајна коалиција, па потоа влегоа во јавна коалиција и не се дојде до ништо.

Понатаму, вие знаете од печатот се напаѓаа полицајци во Дебар, се напаѓаа попови, до ден денеска во Дебар поп не може да дојде. До таму дојде.

Ако го земеме примерот со Гостивар прво гајле им беше во Општинското собрание да ја закачат сликата на Скендер Бег, а да не зборуваме за узурпација на земјишта, за дивоградби, за шверц сето тоа се толерираше, општинските собранија тоа го гледаа низ прсти. Ако го земеме примерот со Тетово веднаш се побара симултан превод и замислете се дадоа 40 илјади ДМ само за тој симултан превод, а во Тетово нема достаточна вода.

СТОЈАН АНДОВ:

Ве молам, ви истече времето од пет минути.

КИРИЛ КОВАЧЕВСКИ:

Еве завршувам поради тоа за да не настане таков случај и во другите градови јас сум да се усвои овој амандман.

СТОЈАН АНДОВ:

Минуваме на гласање.

Кој е за, молам да крене рака? (21 пратеник).

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 4 поднесен од пратениците Стоиле Стојков, Душан Трпчевски и Кирил Ковачевски.

Отворам претрес по амандманот на член 4 за менување на ставот 1 и за бришење на ставот 3, поднесен од пратеникот Зуди Емини.

Молам, претставникот на Владата да се произнесе.

ТУШЕ ГОШЕВ:

Владата не го прифаќа овој амандман,

СТОЈАН АНДОВ:

Дали уште некој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот.

Амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака? (12 пратеници).

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот 4 за менување на ставот 1 и за бришење на ставот 3, поднесен од пратеникот Зуди Емини.

Отворам претрес по амандманот на член 4 став 1, поднесен од пратеникот Оломан Сулејмани.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ТУШЕ ГОШЕВ:

Владата не го прифаќа овој амандман.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали некој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот.

Амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака? (12 пратеника).

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 4, став 1, поднесен од пратеникот Оломан Сулејмани.

Отворам претрес по амандманот на член 5, поднесен од пратеникот Стоиле Стојков.

Молам, кој бара збор?

Има збор господинот Стојков.

СТОИЛЕ СТОЈКОВ:

Почитувани пратеници, се надевам дека овој амандман поднесен од моја страна ќе ве заинтересира сите, затоа што е во сооднос со личните интереси, пред се на пратениците и другите функционери. Пратениците како непосредно избрани од граѓаните, а другите функционери избрани токму од пратениците дали од овие или од тие што понатаму ќе бидат бирани за пратеници.

Се надевам дека сте ја заборавиле содржината на овој амандман, па сакам да ви ја прочитам прво содржината.

"По отпочнување со работа на новоизбраното Собрание пратениците и сите носители на функции кои ги избира и именува Собранието должни се во рок од 30 дена од верификација на мандатот изборот или именувањето да достават писмена изјава до секретарот на Собранието и средствата за јавно информирање во кое ќе биде наведен целиот недвижен и движен имот што го поседуваат".

Ова е едно барање на јавноста во Република Македонија и фактички со вака предложениот амандман се менува членот 4 од постојниот закон во членот 5 кој се менува во членот 4 од постојниот закон и се додава нов член кој гласи, како што ви прочитав.

Оттука, јас не верувам дека ниту еден пратеник во ова Собрание ако е со чесни намери да се бави со политика, пред се, нема да одбие еден ваков амандман затоа што сме сведоци дека општо на јавноста во Република Македонија и е познато дека во Република Македонија владее мито и корупција, пред се од оние функционери кои ги израло ова Собрание и затоа имаме двојни и тројни улоги на функционерите како пратеници, но и како членови на Влада, министри, секретари, потсекретари. Бевме сведоци дури и од МВР, имаше укажувања дека криминалот е наречен организиран криминал, за жал, во институциите на власта.

IV/5.-

Но, мора да бидам принципиелен во овој случај и да кажам дека не само во власта, туку поединци од опозицијата исто така се инволвирани во овој криминал. За да бидам чесен за да го прифатите овој амандман се надевам дека овој амандман ќе биде прифатен од ваша страна, а морам да кажам дека и во поедини собранија каде ВМРО-ДПМНЕ беше на власт, исто така се случуваа несакани работи во однос на митото и корупцијата. Ако сме чесни сите како пратеници треба да го прифатите овој амандман за да се знае оти е наједноставно да се докаже кој од каде ги заработил парите. Со една плата од 20 илјади колку сега изнесува просечна плата на еден пратеник дали може некој пратеник да направи куќа на три ката. На пример за овие две-три години да се направи куќа на три ката, во тоа е состојбата, чесноста пред се со бавење со политика, со пратеничка функција ќе придонесе демократијата во Република Македонија да напредува односно да се има еден однос од граѓаните како најнормална работа да излезат на гласањето и гласаат за политичките партии.

Во овој случај ќе напоменам на пример господинот Змејковски има направено една куќа на три ката во Лисиче на узурпирано земјиште. Еве како може да се најдат, дајте да видиме колкава би била платата, од каде ги најдовте парите да направите толкава куќа, тоа е многу лесно. Или некој министер во Владата или потсекретар. Многу е лесно. Купил кола од 60 илјади ДМ. Наједноставно оваа јавност ќе дознае од каде ни се парите, еве каде е митото и корупцијата. Или некој му дал средства од Сорос да направи телевизиска станица во Битола, ете од каде е тоа, а Сорос се знае сите велите дека СДС го контролира. Дајте, ако сте чесни, пред се, како пратеници, се надевам дека овој амандман ќе го прифатите во интерес на развојот на политичката мисла во Република Македонија, во интерес на развојот на демократијата во Република Македонија и во интерес на хуманоста, како што некој спомна и чесноста да се бави со

IV/6.-

политика. Ако бидеме искрени пред граѓаните да не бидеме подмитливи односно како некои што се подмитливи, тогаш и граѓаните ќе излезат масовно на следните избори и ќе гласаат за политичките партии.

Се надевам дека ќе го прифатите овој амандман. Благодарам.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали уште некој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот.

Амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака? (32 пратеника).

Ве молам, како да сме малку овде. Да утврдиме точен број на пратеници и ако имаме 61 готово, не е усвоен амандманот. Ме терате стално да се пребројуваме.

(Во салата има 56 пратеници).

Молам да ги повикате пратениците да влезат во салата.

Молам, повторно мораме да гласаме. Ова е невозможно.

Молам да утврдиме точен број на присутни пратеници во салата. (55 пратеника).

Очигледно дека сега не можеме да продолжиме, предлагам да направиме пауза до 15,30 часот, но ве молам тогаш да се погрижите сите да бидете тука за да продолжиме со работа.

(Седницата прекина со работа во 14,40 часот).

V/1.- ССЈ/ВБ

(По паузата седницата започна во 16,10 часот)

СТОЈАН АНДОВ:

Амандманот го ставам на гласање.

Се работи за амандманот на член 5 поднесен од пратеникот Стоиле Стојков

Кој е за, молам да крене рака? (39 гласаа за)

Го користам правото како претседател на поединечно гласање.

Молам, мислам настана грешка заради тоа што Андонов не е избран.

ИГОР СПИРОВСКИ:

1. ФАИК АБДИ	не е тука
2. ГАЗМЕНД АЈДЕРАГА	не е тука
3. ЕШРЕФ АЛИЈУ	не е тука
4. ХАМИТ АЛИУ	воздржан
5. МИТКО АНАСТАСОВСКИ	не е тука
6. СТОЈАН АНДОВ	за
7. ТИМЕ АНДОНОВ	за
8. ГОЦЕ АНДОНОВСКИ	не е тука
9. НИКОЛА АПОСТОЛОСКИ	не е тука
10. ЛАМБЕ АРНАУДОВ	не е тука
11. ДРАГИ АРСОВ	не е тука
12. БРАНКО АРСОВСКИ	за
13. ДУШКО АРСОВСКИ	за
14. ЃОРЃИ БОЈКОВСКИ	за
15. ЈОРДАН БОШКОВ	не е тука
16. ЉУПЧО ГЕОРГИЕВСКИ	не е тука
17. АЛЕКСАНДАР ГЕШТАКОВСКИ	за
18. ВЛАДИМИР ГОЛУБОВСКИ	не е тука
19. ПЕТАР ГОШЕВ	за
20. ДРАГИ ГРОЗДАНОВСКИ	за
21. САНДЕ ДАВЧЕВ	за
22. РАТКА ДИМИТРОВА	не е тука
23. ДИМИТАР ДИМИТРОВСКИ	не е тука
24. ТОДОР ДИМОВ	за
25. ДОСТА ДИМОВСКА	не е тука
26. БОРКО ГОРЧЕСКИ	не е тука
27. ДУШКО ГОРГЕСКИ	за
28. ПЕТАР ЃОРЃИЕВ	за
29. ЗУДИ ЕМИНИ	против
30. ЈОРДАН ЗАФИРОВ	не е тука

31. ГОРАН ЗАФИРОВСКИ	не е тука
32. НАСЕР ЗИБЕРИ	против
33. ВАСИЛ ЗИМБАКОВ	за
34. ВАНЧО ЗЛАТАНОВ	не е тука
35. БОРИС ЗМЕЈКОВСКИ	не е тука
37. ЛЈУБОСАВ ИВАНОВ	не е тука
38. ЈАКИМ ИВАНОВСКИ	за
39. СИМЕОН ИВАНОВСКИ	воздржан
40. ЛЈУПЧО ЈАКИМОВСКИ	не е тука
41. РИСТО ЈОВАНОВ	за
42. ЦВЕТАН ЈОВЧЕСКИ	не е тука
43. РИСТО ЌЕЛЕШОВ	не е тука
44. ТАШКО КИРОВ	воздржан
45. ЗОРАН КИТЕВ	не е тука
46. КИРИЛ КОВАЧЕВСКИ	за
47. СТОЈАН КОВАЧЕСКИ	не е тука
48. ЃОРЃИ КОТЕВСКИ	не е тука
49. ЗОРАН КРСТЕВСКИ	за
51. БИЛЈАНА ЛАЗАРЕВСКА	не е тука
52. ВЕЦКО ЛИЧОСКИ	не е тука
53. КОЛЕ ЛУЛОВСКИ	не е тука
54. ЕФТИМ МАНЕВ	за
55. ЈОВАН МАНЧЕВСКИ	за
56. ГУЛИСТАНА МАРКОВСКА	не е тука
57. ФЛОРЕ МАСАЛКОВСКИ	не е тука
58. МАРИН МИЛЕНКОБСКИ	за
59. СТРАШО МИЛКОВСКИ	не е тука
60. ПАНЧО МИНОВ	за
61. ВЛАДИМИР МИТЕВСКИ	против
62. ТРАЈАН МИЦЕВСКИ	не е тука
63. ВАНЧО МЛАДЕНОВ	за
64. ЦЕЛАДИН МУРАТИ	воздржан
65. АВДИ МУРТЕЗАНИ	против

66. НАИФ МУСТАФА	не е тука
67. ПАНЧЕ НАСЕВ	за
68. СЛАВЕ НАУМОВСКИ	за
69. СИМОН НАУМОСКИ	не е тука
70. БОГДАН НЕДЕЛКОВСКИ	не е тука
71. ЈОВАН НИКОЛОВ	за
72. ДУШАН НИКОЛОВСКИ	воздржан
73. МИХАИЛ ПАНОВСКИ	не е тука
74. ТОДОСИЈА ПАУНОВ	за
75. ТИТО ПЕТКОВСКИ	за
76. ТОДОР ПЕТРОВ	за
77. ТОМИСЛАВ ПЕЦАКОВ	не е тука
78. МЕРСИМ ПОЛОЖАНИ	воздржан
79. ДИМИТАР ПОПОВСКИ	за
80. КИРО ПОПОВСКИ	за
81. ЉУБОМИР ПОПОВСКИ	за
82. НИКОЛА ПОПОВСКИ	за
83. ШАБАН ПРЕВАЛА	воздржан
84. БОЖО РАЈЧЕВСКИ	за
85. ИСМЕТ РАМАДАНИ	не е тука
86. ИВАН РАМБАБОВ	за
87. ШУКРИ РАХИМИ	не е тука
88. ФЕРИД САДИКУ	воздржан
89. НЕИМ СЕЛМАНИ	не е тука
90. НАУМ СИМЈАНОВСКИ	за
91. АЦО СПИРОВСКИ	не е тука
92. РИСТО СТАМЕНОВ	не е тука
93. РИСТО СТАНКОВСКИ	за
94. ТОМИСЛАВ СТЕФКОВСКИ	за
95. СЛАВЈАНКА СТОЈАНОВА	за
96. НАЌЕ СТОЈАНОВСКИ	против
97. НИКОЛА СТОЈАНОВСКИ	не е тука
98. ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ	не е тука
99. СТОИЛЕ СТОЈКОВ	за
100. ОЛОМАН СУЛЕЈМАНИ	воздржан
101. ЦЕЛИЛ ТАИРИ	воздржан

ЗОРЕ ТЕМЕЛКОВСКИ	за
102. ГОЦЕ ТЕМЕЛКОВСКИ	не е тука
103. ПЕТАР ТЕМЕЛКОВСКИ	против
104. БЛАГОЈ ТОШЕВ	против
105. ПЕТРЕ ТРАЈАНОСКИ	за
106. ПЕТРЕ ТРАЈКОСКИ	не е тука
107. ДИМИТАР ТРПЕНОСКИ	за
108. ДУШАН ТРПЧЕВСКИ	за
109. АГИМ ФАЗЛИУ	против
110. АЛЕКСАНДАР ФЛОРОВСКИ	не е тука
111. МУХАМЕД ХАЛИЛИ	против
112. АБДУРАХМАН ХАЛИТИ	не е тука
113. БЛАГОЈ ХАНЏИСКИ	не е тука
114. СЕЈФЕДИН ХАРУНИ	не е тука
115. СТОЈМИР ЦВЕТКОВСКИ	за
116. НЕЏАТИ ЏАФЕРИ	воздржан
117. АЛИЛ ЏАФЕРОСКИ	против
118. ВЕБИ ЏЕМАИЛИ	против
119. БЛАГОЈА ЧКАТРОСКИ	не е тука
120. ХИСНИ ШАКИРИ	против

СТОЈАН АНДОВ:

За гласале 44 пратеници.

Против 12 пратеници.

Се воздржале 11 пратеници.

Констатирам дека Собранието го усвои амандманот на член 5 поднесен од пратеникот Стоиле Стојков.

Отворам претрес по амандманот на член 5 за додавање нов став по ставот 2 поднесен од пратеникот Тодор Петров.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ТУШЕ ГОШЕВ:

Владата не го прифаќа амандманот.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали некој бара збор?

Господин Петров бара збор.

ТОДОР ПЕТРОВ:

Во членот 4 кој се менува со предлогот на законот предлагам да се додадат зборовите во ставот 3 "на работниците и работодавачите" и по ставот 3 да се додаде нов став 4 кој ќе гласи "пратеникот прават и обврските од работен однос ги остварува единствено во Собранието на Република Македонија". Образложенија за овој амандман се следните:

Во предлогот за донесување на закон кој што беше поднесен по итна постапка уште во текот на летните месеци на минатата година Владата зазеде еден принципиел став кој што беше преточен во една одредена а тоа е дека со денот на верификацијата на мандатот на пратеник на носителите на функциите од ставот 1 на овој член функцијата им престанува, а на работниците и работодавачите им мируваат правата и обврските од работниот однос.

Во предлогот на законот кој што е предмет на претрес на оваа 74-та седница Владата за мене перфидно ги избриша зборовите "а на работниците и работодавачите". На тој начин со предлогот на законот избегната е првобитната определба пратеничката функција да биде целосно професионализирана и да се извршува во рамките на овластувањата единствено со права и обврски од работен однос кои ќе произлезат во Собранието на РМ. На овој начин како што е предложена формулацијата со бришење на овие зборови произлегува дека пратениците во наредното свикување или по овој нов закон што сега се предлага и понатаму не мора професионално да бидат целосно ангажирани во Собранието односно неспоивоста на функцијата пратеник ќе се однесува само за функциите претседател на држава, претседател на Влада, министер, судија на Уставен суд, народен правобранител, судија, јавен обвинител и други носители на функции кои ги избира или

V/6.-

именува Собранието и Владата како и вработените во органите на државната власт. Меѓутоа секој оној кој што ќе биде кандидат и избран за пратеник, а не би бил носител на некоја од овие наведени функции односно би бил во работен однос во било кое правно лице директор, обичен работник во било кое претпријатие доколку сака и понатаму ќе си остане на истите функции.

На тој начин сметам дека уставната определба за неспоивост и неизбирливост на пратеничката функција е изиграна заради тоа што пратениците и во наредниот мандатен период според ова решение ако се прифати како што се предлага и понатаму ќе можат да си ги извршуваат оние обврски доколку си ги задржат или ги поседуваат вработени во организации, во претпријатија наместо целосно правата и обврските од работниот однос да ги остваруваат единствено во Собранието на РМ што ќе придонесе за зголемување и на ефикасноста во работењето и рационалноста во користењето на работното време затоа што пратениците функцијата на пратеник целосно ќе ја сврзат за остварување на права и обврски од работен однос во Собранието, а не и со понатамошно работно ангажирање во соодветни други правни лица.

Затоа предлагам Собранието дека да ја прифати формулацијата предлогот за однесувањето на законот која што се добива со предлагањето на овој амандман односно на оние зборови кои што во Предлогот на законот се исфрлија од првобитната верзија што беше дадена во предлогот за донесување на закон, така што ставот 3 од членот 4 кој се менува би гласел "со денот на верификацијата на мандатот на пратеник на носителите на функциите од став 1 на овој член функцијата им престанува, а на работниците и на работодавачите правата и обврските до работен однос им мируваат".

Сметам дека Собранието треба да го усвои овој амандман.

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ:

Дами и господа, јас се придружувам кон амандманот на господинот Тодор Петров од следните причини: Ние последните, да не кажам, две години имаме проблем со кворум. Едно од тактички причини, меѓутоа основниот дел е од зафатеност на пратениците вршејќи ги редовно своите функции на работните места.

Јас би сакал да говорам како би изгледала мојата функција пратеник ако ја извршувам и функцијата редовна професионална функција адвокат. Сигурно дека обврските од работата кои што се врзани за термин како адвокат не ќе можат да се вклопат со термините за работа во Собранието. Тогаш или ќе доаѓам повремено на седници на Собранието или ако дојдам не ќе имам содржина во работата туку ќе ги прашам моите така да кажам претпоставени или на онаа групација на која ќе припаѓам или припаѓам како ќе гласаме, ќе креваме или ќе ја држиме раката под маса. Тоа ќе биде содржината на работа на еден пратеник.

Професионализмот има своја содржина. Тој бара одговорност. Одговорност ќе има човек само ако ја работи работата редовно. Ако ова биде овде да му минува времето или хоби за минување на време, или место од каде ќе биде снимен или од каде ќе биде рекламиран дека е јавна личност, државата нема да добие ништо од таа работа. Ќе имаме личности кои ќе се појавуваат во дневни весници или дневни вести, дали тоа ќе биде радио, дали ќе биде телевизија или печат не е битно, меѓутоа не ќе имаме одговорност во работата. Ние мора да признаеме дека повеќе од нас ќе дојдат без да го знаат дневниот ред, па кога ќе се јават на оваа говорница говорат за една работа, па некој ќе ги опомене држи се за дневниот ред, меѓутоа ни тој што го опоменува ни оној што говори не е тоа што е дневниот ред, затоа што материјалот не се

V/8.-

познава. Причината е непрофесионализам. Предлогот на господин Петров е апсолутно на место и само професионалниот однос ќе дозволи човек да се бави со политиката и да ја исполнува обврската пратеник.

Господа ако продолжиме со навиките кои што биле 50 години наназад да се решаваат прашањата кај ќе бидат вработени, од каде се примаат средства за егзистенција, таква политика и таква држава повеќе не може да градиме во современата демократска процедура.

ТОМИСЛАВ СТОЈАНВОСКИ: (продолжение)

Ние не можеме да носиме шестари, лејнири, докторите да носат слушалки или јас некој други апарати или помагала кои ги имаме во обавување на редовната работа, да дојдеме овде и да расправаме за содржина на работа на Собранието. По напуштање, престанок на функцијата, решението се запазува, или враќање на работното место или ако не тоа, а папанажата е предмет на кој се обезбедува начин на егзистирање. Ќе престане функцијата работно место – пратеник. Ќе има функција пратеник, кој ќе извршува задолженија што државата ги налага како институт со посебни права и обврски према истата. Ова, господа, примете го навистина како добар амандман, како содржина на демократизација и содржина на идното содржинско работење на Собранието.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали уште некој бара збор? Г-дин Манев.

ЕФТИМ МАНЕВ:

Почитувани пратеници, предложениот амандман од г-динот Тодор Петров, ми се чини дека и Владата требало да предложи таков бидејќи уставна определба е Собранието на РМ да работи во постојано заседание. Собранието не работи само на пленарни седници, Собранието работи во комисији. Доколку прифатиме ваков каков што е предложен од Владата, мене ми се чини дека рационалносота на Собранието ќе биде итекако отежната, нешто слично како што работеше и ова Собрание во овие скоро 4 изминати години.

Ако сакаме наредното Собрание, наредниот избор на пратеници да работат далеку порационално, покорисно од нас, да нема одлагање на комисији и на тела, да нема одлагање на седници, сепак, ми се чини дека пратеникот треба да биде професионалец. И далеку како професионална

VI/2.-

работа, тој би бил покорисен, затоа што е избран, Инаку, две работи не се работат одеднаш. Кој како сака нема мисли ние имаме и денеска прилично тешкотии, барем оние луѓе што раководат со фирми итекако им е тешко да води една фирма. Мене ми се чини вие тоа кажете го надвор, инаку ако извадиме кој колку бил на сени тогаш ќе видиме колку сте доаѓале. Јас ги оправдувам тие раководни кадри, директори што не можеле да доаѓаат постојано на седница. Затоа, само ако се борат сегашните директори, ако некој размислува пак да биде пратеник и директор, мене ми се чини дека не ја врши функцијата. Можеби вам ви е тешко г-дине Панче, но што да ви правам Вие не доаѓате повеќепати, па јас ништо не сум ви кажал на вас, па, од тоа јас го поддржувам предлогот и сметам дека сите треба да се прилонат кон тој предлог што е предложен.

СТОЈАН АНДОВ:

Г-динот Трпчевски.

ДУШАН ТРПЧЕВСКИ:

Почитуван претседател, дами и господа, се приклучувам кон амандманот на г-динот Петров, а посебно овој амандман заслужува внимание и од слендите причини. Досегашното наше три, па дури триип годишно работење укажуваше дека многу седници на ова Собрание беа неподготвени, односно не се одржуваа поради неодржување на комисииските расправи. Честопати и пратеничките групи во своите редови не одржуваа состаноци, а во тесна врска со тоа е и поради недоаѓање на одреден број на пратеници, кои што беа и во работен однос. Искрено речено тешко е да се обавуваат две значајни работи и од својата да кажеме професионална работа за која што е пратеникот определен, а и за оваа друга пратеничка работа, за која што се определил и мисли дека ќе ја врши совесно во текот на тој изборен, односно мандат од 4 години. Ние, кога, а тоа би требало да влезе и во самиот Деловник на

VI/3.-

Собранието за работа по углед и на други парламентарни држави да речеме еден дел во понеделникот да имаат пратеничките групи состанок. Тоа би требало и во самиот Деловник на Собранието да влезе. Наредниот дел во вторникот да имаат комисиите свои состаноци. Понатаму, третиот ден средата и четвртокот Парламентот да биде во едно постојано заседание, па дури петтиот ден да бидат да кажеме оставени денови во петокот за средби на делегации, посети да речеме, односно одржување на состаноци на некои други нивоа во текот на тој ден на државата. Инаку, во овој случај сведетели сме дека понекогаш не сме во состојба да ја направиме работата, да ја дотераме на разопнатото место, доаѓајќи тука, а кога ќе дојдеме тука со неколку саати задоцнување почнува Парламентот да работи. Мислам овој амандман на г-динот Петров, навистина заслужува внимание и би требало ова собрание да го усвои и да биде вклопен во законот за избор на пратеници и одборници.

СТОЈАН АНДОВ:

Г-динот Бранко Арсовски

БРАНКО АРСОВСКИ:

Почитуваи пратеници, мислам дека амандмаот кој е поставен има своја суштина, а и намера, меѓутоа, лич но сметам дека анализирајќи го овој Парламент овде во овие трипол години и повеќе кога ќе направам анализа што е професионално, што е аматерско можам да констатирам дека токму професионалците беа повеќе отсутни од седниците отколку овие што беа аматери. Јас лично еве сум професионалец и сум во работен однос и честопати се анализирам самиот себе, многу колети и од едната страна и од другата кој се професионални кои тука земате плата и сите при надлежности и можам да констатирам дека ја од 97 до 98% сум присутен на седница и лично сметам дека сум доста активен и од стручен и до друг аспект, а има одредени колеги кои ги примаат сите

VI/4.-

принадлежности, многу малку даваат придонес во однос во работата на Собранието, дури во многу ситуации од нив зависи и самиот кворум. Лично сметам дека кога ќе го анализирам самиот амандман во суштина е многу добар. Гледано од аспект на професионалниот дека човекот треба да биде професионално, да се занимава со тоа, лично сметам дека самиот пратеник, неговата одговорност е индивидуална. Колку тој сам ќе ја сфатите тежината и обврската на пратеник, и колку може тој да ги извршува одредени работни задачи, кои произлегуваат од работата на Собранието. Од тој аспект мислам дека овој амандман е доста дискутабилен заради тоа што сметам дека јас како аматер повеќе дадов од некој професионалец кој е повеќе нагаден и кој, да не кажам, долго време не е ангажиран во Парламентот, ниту пак обавува некои општествени и други задачи. Во таа смисла мислам дека избрзан е овој амандман, токму во ова време. Меѓутоа, кога ќе се создадат одредени услови, можеби има потреба од менување и на овој однос. Во таа смисла јас не го прифаќам овој Амандман.

СТОЈАН АНДОВ:

Јас молам натаму за амандман што ќе се даваат зборови, инаку, секој за себе мисли дека е најмногу овде работел

Га Марковска.

ГУЛИСТАНА МАРКОВСКА:

Почитувани пртеници, јас морам да кажам дека мене живо ме интересира зошто Владата го промени својот став во смисла на предлогот за донесување на закон и сега Предлог законот. Веројатно постоела концепција, која што јас ја оправдав, која што сега од сите наши дискусии се гледа дека политиката ниту сега, а уште помалку понатаму може да биде нечија привилегија, бенефиција или пак хоби. Политиката

VI/5.-

може и смее да биде само нечие занимање. Така е секаде во светот. Веројатно, и кај нас треба да биде така. Така што, се она што овде се случуваше во овој Парламент не може да се земе како единица мерка за тоа дека ќе се случува во наредниот Парламент. Според тоа и овде имаме луѓе кои пројавуваат политички тенденции и желба да се бават со политика и тоа мислам дека е оправдано, а се она што се смета за случајност, како и низ принципот на селекции понатаму ќе се оправда. Така, ќе се види кој е тој кој што сака да се зан мава со политика, на кого со политичката функција и политиката воопшто не му е само вокација, туку е определено занимање. Така што она што во овој период Владата го прави со промена, би не интересирало навистина претставникот на Владата да стане и да каже од кои причини владата го промени Предлогот за донесување на законот и Предлог законот, бидејќи беше речено дека тоа беа дискусиите, поведени од дискусиите кои што беа во Предлогот во формата на Законот, предлог за донесување. Јас не сретнав ниту еден партнер тогаш кој што рече дека оваа функција треба да се обавува професионално и не држат никако тие аргументи според кој што овој професионален Парламент ќе ја чини државата. Државата не може да ја чини повеќе отколку што ја чини сега и оваа држава ако сака да биде држава, и ако претендираат да опстои понатаму, сигурно дека ОСНОВНИ трошок нема да и биде 120 или 140 пратеници. Според тоа, неспоиво е некој во овој Парламент да обавува и било која функција, освен пратеничката функција, односно функциите кои што се наведени тука да бидат споиви со други функции, било да се во случај да бидат случајности присутни во овој Парламент.

Според тоа, гласам за Амандманот, а се надевам дека и сите што гласаат, меѓутоа, за жал, не поведени од она што во овој момент им се случува, бидејќи грото овде се професионалци, меѓутоа само случајно.

СТОЈАН АНДОВ:

Г- министер бара збор.

ТУШЕ ГОШЕВ:

Бидејќи бевме повикани да дадеме образложение од кои причини се определивме, па да ги дадеме и аргументите. Ако го погледнете членот 63 каде кажува дека со Законот се утврдува неспоивоста и неизбидливоста на функцијата пратеник во Собранието со вршењето на други јавни функции или професии, ако го прифатиме принципот на г-динот Тодор Петров, тогаш дефакто ја дерогираме одредбата на членот 63 за несповоста, затоа што самиот факт дека функцијата ќе се обавува професионално, тогаш не постои основ за да постои зборот неспојливост по Уставот на РМ. Тоа значи ако прифатиме обавувањето на функцијата пратеник да биде професионално во извршувањето, тогаш од каде ќе стојат тие основи со закон да се утврди што е неспоивост. Тука нема никаква неспоивост, тогаш значи функцијата пратеник ќе се обавува професионално и ниедна функција, ниту работа ќе му биде можна на тој кандидат кој ќе биде избран во Парламентот.

Ако го погледнете членот 89 каде зборува за министрите во Владата, кажува дека функцијата претседател на Владата и министер е неспоива со вршењето на други јавни функции или професии. Значи, го разрешил прашањето во Уставот на РМ. А тука вие не можете на пратеникот да му ја ограничите слободата со воведувањето на таков закон функцијата пратеник да биде професионална и Владата се определи да им ја даде таа слобода на пратениците сам да одлучи, дали функцијата пратеник ќе ја обавуваат како професионална или пак ќе ја обавуваат како што тие заслужуваат.

СТОЈАН АНДОВ:

За збор се јави г-дин Петров.

ТОДОР ПЕТРОВ:

Единствено во членот 63, став 5 од Уставот се вели дека со Закон се утврдува неспоивоста и неизбирливоста на функцијата пратеник во Собранието со вршење на други јавни функции или професии. Меѓутоа, Уставот не забранува дека со закон не може да се прогласи неспоивост и неизбирливост со било која друга функција односно професија за функцијата пратеник. Ова не е измислица на пратеникот Тодор Петров. Тој го предлага тоа што министерот и Владата го предлагаше во првата верзија на Предлогот за донесување закон. Јас само ги препишам тие три зборови што ги избришавте и со амандман предлагам повторно да бидат вратени. Исто како што Владата ги предлагаше во првата верзија.

Во членот 83, став 1 од Уставот многу јасно се вели дека функцијата - претседател на државата е неспоива со вршење на друга јавна функција, професија или функција во политичка партија. Со членот 89, став 4 од Уставот се вели дека функцијата претседател на Влада и министер е неспоива со вршење на други јавни функции и професии.

Со членот 100 од Уставот, став 1 е утврдено дека, односно став 3, судиската функција е неспоива со вршење на друга јавна функција и професија или со членување во политичка партија.

Во членот 111, став 1 функцијата судија на Уставен суд е неспоива со вршење на друга јавна функција или професија или со членување во политичка партија.

Членот 67, став 3 исто од Уставот вели Функцијата претседател на Собранието е неспоива со вршење на друга јавна функција, професија или функција во политичка партија. Зарем претседателската функција е

VI/8.-

дерогирана во поглед на некои права во однос на другите пратеници. Затоа, лично сметам дека би требало да остане првобитната определеа што самата Влада е предлагаше а тоа е дека со денот на верификацијата на мандатот на пратеник, на носителите на функциите од став 1 на овој член, како што се наведени, функцијата им престанува, а на работниците и на работодавачите правата и обврските од работен однос им мируваат. На тој начин сметам дека функцијата пратеник целосно ќе биде професионално извршувана, односно правата и обврските од работен однос пратениците ќе ги остваруваат и треба да ги остваруваат единствено во Собранието на РМ.

За мене малициозна е изјавата дека оние што се професионалци не си ја извршуваат функцијата редовно. Па, извитенте, во цел свет во Парламентарната демократија има некои правила на однесување. Ако во 10 часот е свикана седница, се знае колку минути се чека, се презакажува наредниот ден. Не може некој доаѓа од внатрешноста во Скопје да си ги врши работите по министерствата за да претходно си ги изврши обврските од неговата вистинка професија, другите да чекаат два-три или 5 саати по ходници и кога за засвони свончето, тогаш да дојдат на седница. Како да другите да имаат слободно време, па вака дојдоа да си седат било кога да бидат повикани на седница и тогаш да влезав внатре.

Затоа, сметам дека независно од оние политички игри што се прават, за присутни или отсутни пратеници за време на гласање на одредени закони или слично, не треба да се поврзува таквото однесување со определбата дека функцијата пратеник мора да биде целосно извршувана, професионално. Односно функцијата пратеник да не биде споива со вршење на било каква друга професија.

ТОДОР ПЕТРОВ: (Продолжение)

Доколку сакаме да си продолжат однесувањата, како што тоа и досега беше применето, тогаш може да остане ваквата формулација што ја предлага Владата, меѓутоа, тоа е на штета на ефикасноста во работењето на Собранието. Инаку, никој не го негира лобирањето на одделни пратеници за прашања во одделни области во државата, кај одделни категории население или вработени. Меѓутоа, не може човек кој е вработен во организација да биде избран и за пратеник, да ја користи професионалната пратеничка функција за спроведување на одредени лобистички влијанија во министерствата, органите на управата за да остварува конкретна добивка за неговата фирма од каде доаѓа. Тоа е најголема злоупотреба на пратеничката функција. Некогаш службата нека прошета по министерствата во 15,00 часот, колку пратеници и дали има, кои бараат дозволи за разни увози, согласности итн., за да знае јавноста зошто не работи ова Собрание.

Затоа, сметам дека она што е предложено не е ништо ново, не е измислено со амандманот на пратеникот Тодор Петров, прифатена е и предложена истата формулација како што ја предлагаше Владата во Предлогот за донесување на закон, а тоа е: "со денот на верификацијата на мандатот на пратеник на носителите на функциите од став 1 на овој член, функцијата им престанува а на работниците и работодавачите им мируваат правата и обврските од работен однос."

СТОЈАН АНДОВ:

Има збор пратеникот Ванчо Младенов.

ВАНЧО МЛАДЕНОВ:

Почитувани пратеници, очигледно е дека досегашната работа на овој Парламент во овие три ипол години покажува потреба пратениците

навистина професионално да ја обавуваат својата функција и на прв поглед јас исто така, на некој начин би се согласил и би дал согласност да се прифати овој амандман на колегата Тодор Петров. Меѓутоа, ако малку подлабоко го анализираме овој амандман, мислам дека би направиле некои други грешки и би отишле во друга крајност, бидејќи постојниот текст на законот кој го нуди Владата не спречува пратеникот да ја обавува професионално функцијата;. Значи, тој не ограничува тој дозволува пратеникот да си ја обавува професионално функцијата. Мислам дека доколку со Законот утврдиме пратеникот мора исклучиво да ја обавува професионално функцијата би направиле една грешка, што во тој случај може да добиеме едно решение во кое одреден број граѓани по моја оценка да речам квалитетни, квалитетни бизнисмени и стручњаци во стопанството, науката итн., да не прифатат, бидејќи однапред се свесни дека мора таа функција да ја обавуваат професионално, можеби не ќе бидат во состојба да прифатат односно да се кандидираат да можат да бидат можни кандидати за пратеници. Во тој случај може да се случи во идниот парламент да имаме одредена структура која на некој начин би била ограничена во одредени квалификации, одредени структури, одредени граѓани кои можат да дадат поголем придонес во работата на идниот парламент. И ние самите мора да бидеме самокритични, со самото наше присуство во работата на Парламентот не придонесуваме ако не учествуваме квалитетно, ако не учествуваме со креативни дискусии, со амандмани кои ќе послужат одредени законски проекти да бидат доработени или така проектирани и конструирани за да можат да дадат во што пократко време ефикасни резултати во практиката.

Оттука, мислам дека не треба вака површно одредени работи да ги земаме предвид и да ставаме одредби во законот со кои на некој начин ќе спречиме многу попозитивни влијанија и дејствија отколку да бидеме

ограничени со една единствена можност да ограничине пратеникот односно идниот кандидат за пратеник да треба исклучиво професионално да ја обавува таа функција. Оттука, кога овие работи би ги ставиле на вага, јас сепак би се одлучил да не го прифатам амандманот на колегата Тодор Петров, бидејќи ќе повторам и децидно ќе кажам дека постојниот текст на законот не ограничува секој пратеник односно секој кандидат за пратеник да има на знаење дека таа функција може да ја обавува професионално или треба да ја обавува професионално во секој случај тоа треба да биде негова одлука, а треба да има и влијание при самиот избор и на кандидатите за можни пратеници, а исто така и на граѓаните кои ќе ги бираат тие пратеници, да знаат дали тие можни кандидати навистина професионално и ангажирано, а што е најосновно и најбитно, и квалитетно ќе ја обавуваат функцијата пратеник. Мислам дека квалитетот треба да биде пред се основно мерило, а не самата функција дали ќе биде професионална или волонтерска. Оттука, сакам повторно да подвлечам дека амандманот може да направи само штета, а не корист односно постојниот текст сепак го нуди и едното и другото решение и треба да се придружине и да останеме на основниот текст што го нуди Владата.

СТОЈАН АНДОВ:

Има збор пратеникот Петар Гошев.

ПЕТАР ГОШЕВ:

И на прв поглед и на втор поглед пратеничката функција, по мое мислење, треба да биде професионална и треба да се обавува професионално, а споивоста и неспоивоста на пратеничката функција со други функции е друго прашање и со ова прашање не треба да се меша. Уставот го решава тоа, како го решава среќно или несреќно, тоа е посебна тема. Ако пратениците не се професионалци, извршната власт е

професионална, тогаш очигледно е дека се нарушува рамнотежата меѓу законодавната и извршната власт и се разбира дека извршната власт ќе доминира секогаш, и така многу е тешко да се контролира, дури и со професионална законодавна власт.

Што се однесува до трошоците на работењето, од ова искуство совршено е јасно дека тие се поголеми кога се обавува непрофесионално отколку кога се обавува професионално. Одложените бројни седници на овој Парламент тоа го покажува, а и некавалитетните закони кои можат да предизвикаат голема штета во општеството, исто така немаат цена која може туку така лесно да се измери. А непрофесионални пратеници, кои поплатно обавуваат таква функција, сигурно дека помалку можат да носат квалитетни закони отколку професионални пратеници кои ќе имаат и стручни служби и кабинети и овде и таму на местото каде што се избираат како што современиот свет тоа го прави. Според тоа, квалитетот на работата би бил неспоредливо подобар ако пратениците се професионалци. Ако сакаме делегатски систем како што имавме, тогаш нека биде функцијата на пратениците непрофесионална, но ако сакаме делегатски систем да се вратиме на делегатскиот систем. Се разбира дека во функција на намалување на трошоците е и прашањето на бројот на пратениците. За тоа имаше дискусија и затоа, меѓу другото јас се залагам не за зголемување на бројот на пратениците, туку дури и за намалување, ако Уставот дозволуваше. Но бидејќи Уставот не дозволуваше во оваа фаза не требаше да има предлози за зголемување. Но, за да има професионален парламент, треба извршната власт да е подготвена, да не лови во матно и треба да има едноставно волја да може извршната власт сепак да биде контролирана од законодавната власт.

СТОЈАН АНДОВ:

Има збор пратеникот Томислав Стојановски.

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ:

Почитувани колеги, ние донесовме устав од кој треба да тргнуваме и да ја градиме власта во државата. Уставот е основното мерило и правило по кое треба да се однесуваме.

Во членот 63, претпоследниот став, кога се говори за неспојливиот и неизбирност на функцијата пратеник во Собранието, говори вака: "Со закон се уредува", што значи Уставот не задолжува со законот да уредиме кога и во кои случаи има неспоивост и неизбирливост на функцијата пратеник во Собранието со вршењето други јавни функции и професии. Не ни остава право нам ние да цениме дали ќе бидеме ова или она. Уставот не задолжи да го решиме ова со закон и нема волја на човек, кој мора да има правило во однесувањето. Сега како ќе можеме ние овде како законодавна власт сами на себе да си даваме можност да биде одлука на самиот човек односно на пратеник, закон, кога во Уставот се вели дека со закон ќе ги уредиме овие прашања. Токму сега и првото решение што било на Владата било во согласност во врска со Уставот. Сега, веројатно сакајќи да се надминат некои прашања кои не биле земени предвид кога се дал таков предлог, да може да се застане на патот на злоупотреба од наша страна, сега ние пратеници или припадници ан одделни групи ќе одиме на што? Ми истече мандатот, дали ќе ме избераат? Не. Ќе одам да бидам директор, а таа работа додека сум пратеник не можам да ја остварам, неспојлива е и имам забрана, што значи дека не можам да се распоредувам на било кое место, ниту за една критична секунда, а не за период од година, две, три или повеќе. При составувањето на Уставот ова се имало предвид и ние не можеме сега од наша лична потреба да го толкуваме Уставот, без обработка на истиот. Во Уставот се основните начела а со законот на кој

се повикува самиот устав се доработуваат одредени решенија. Овде Уставот ми налага да имаме решенија во кои јавни функции и професии не може да биде спојлива функцијата пратеник. Тоа е едниот момент.

Вториот момент, господа, практичниот момент. Господинот Петров нешто почна да говори. Сите ние сме дошле од некоја функција, никој не дошол овде од биро за вработување. (дофрлување од место - "има и такви"). Дозволете. Сега, што да правиме? Таму сме на тоа место, па вршиме одредени функции, добиваме хуманитарна помош од страна. Таа хуманитарна помош наместо да оди преку одредени организации, луѓе кои имале таква функција ја делат како да е тоа од партија или од негова група за поддршка, за доброто на народот и слично. Ако не е директор, ако не е на таа функција, тој не може да дојде до тие средства и не може да ги дели. Никој нема да му забрани негово да дели, меѓутоа, да дели хуманитарна помош како припадност или помош од своја партија е многу тешко. (Некои од пратениците дофрлаат и се смеат). Да не се смее никој затоа што сега почна тоа да се користи масовно. Се оди од едно место на друго, па доаѓа еве ви зејтин, еве ви брашно ова е од мојата партија, а тоа оди токму користејќи ги функциите директор, шеф, началник, работи на тоа место.

Понатаму, ако сакаме да бидеме професионалци и да го применуваме нашиот дел од поделба на власта - законодавна, треба да ги избришеме нашите лични интереси. Нашите лични интереси ќе се избришат, ќе се стават државните интереси. Во државните интереси мора да обработиме што е задолжение да не може да биде на одредена функција или професија. Вака да речеме: избиравме овде директор на МРТ. Сега директорот да дојде и да поведе еден апарат покрај него од овде и да почне да говори од оваа говорница - па ние ова ќе направиме, она ќе направиме. Ќе говори од оваа говорница тие средства таму ќе и

дадат уште други четири часа. Не народ, директорот е избран затоа од оваа функција и ќе се рекламира. Затоа се вели дека е неспоив со одредени јавни функции и тоа не може да биде. Тоа сме го напишале овде.

Господа, јас мислам дека колегата Панче беше и член на Уставната комисија и гласаше за овој Устав. Ако некој не сакал, нека камерата го даде и нека се прочита јасно таму дека мора да направиме закон.

Господа, ова е наша обврска, ние не можеме да бегаме од обврската. Со ова сами сме се обврзале. Прашувам тогаш како ќе бараме некој да спроведува закон, кој не гласал за овој Устав, кој не го донел овој Устав. Како на него да му се обратиме, со кои зборови, кога едноставно ќе ни каже - па вие имате интерес, кога е за вас во прашање, тогаш ен важи Уставот, а кога е за мене, важи Уставот. Кажете ни што да применуваме, Уставот или вашите интереси. Тоа е проблемот.

СТОЈАН АНДОВ:

Има збор пратеникот Љупчо Георгиевски.

ЉУПЧО ГЕОРГИЕВСКИ:

Веднаш на почетокот да кажам дека го поддржувам амандманот од г-динот Петров од две причини.

Прво, затоа што тоа е наша уставна обврска, а за Уставот ми се чини не може да се дискутира дали ние сакаме вака или онака, или некој да се избере по сопствена желба дали сака вака или онака да го реши својот пратенички мандат за наредниот период. Тоа е првата работа, што веќе сериозно почнуваме да го кршиме Уставот во секоја можност, во секоја прилика, како од страна на Владата, така и од страна на самиот Парламент.

Втора работа: затоа што за еден ваков амандман во една нормална демократска земја едноставно не се дискутира, едноставно се знае дека парламентарната демократија, демократијата на западниот свет секаде оди со професионален Парламент. Ако ние сакаме во РМ да воведеме парламентарна демократија, повеќепартиски систем, дилемата едноставно веднаш на почетокот е реализацијата. Погледнете ги, господа сите парламенти - американскиот, германскиот, британскиот, францускиот, целата Европска заедница, цела Европа, секаде ќе видите само една работа дека секаде има професионални парламенти. Единствени ми се чини уште во Србија се дозволува пратениците да можат да бидат директори и парламентарци во исто време и тоа зборува за системот, и најверојатно уште некои балкански земји ако има со такви карактеристики. Се знае дека професионалната односно парламентарната демократија оди со професионален парламент. Професионалниот парламент е а на она што се нарекува Парламент во една држава.

ЉУПЧО ГЕОРГИЕВСКИ: (Продолжение)

Оттука дилемата дали треба да се прифати овој амандман или не треба да се прифати, воопшто не е дилема ако сакаме малку од малку да имаме волја за се она што се нарекува демократија. Ако ги погледнеме средствата за јавно информирање во минатите 3-4 години, која атмосфера се создаваше во Македонија ќе видиме многу јасно што беше таа атмосфера. Постојано се критикуваа оние парламентарци што се професионално вработени, а оние што беа директори и парламентарци во исто време, беа издигнувани на некаков пијадестал. Република Македонија е земја на многу нонсенси, па најверојатно и на свеста што ја диктираат средствата за јавно информирање: Она што е правило во нормалните демократии, да биде критикувано, а она што треба да се санкционира, се издига на највисок ииједестал. Во таа смисла јас навистина не сакам повеќе да се задржувам на она што се нарекува правен дел. Едноставно ова е работа за која едноставно не треба да се дискутира. во македонскиот парламент. Прво затоа што имаме Устав што го регулира тоа и второ затоа што правилата на парламентарната демократија во сите земји од светот е повеќе од јасна. И не треба тука да се убедуваме што треба да правиме.

Што се импликациите ако дозволиме во наредните 4 години директори повторно да бидат парламентарци. Импликациите се многу јасни. Прво ќе добиеме состав во кој најмалку од 120, 100 луѓе овде во Парламентот ќе бидат или приватни бизнисмени или директори на општествени фирми. Што значи дека се губи професионализмот во политиката, а добиваме борба на голи интереси во македонскиот парламент Тоа значи двојна опасност. Прво значи опасност по самиот парламент за демократијата во Република Македонија и втора опасност по Владата.

VIII/2.-

Еве ние неодамна имавме избор во изборната единица и меѓу нас е познатиот македонски бизнисмен Зоре Темелковски како пратеник. Јас го поставувам прашањето на министерот за стопанство смее ли министерот за стопанство да му одбие на Зоре Темелковски како пратеник некое барање за било каков контингент за увоз или извоз. Мислам, тоа условно го зборувам, можеби тој не се занимава со надворешна трговија, меѓутоа што добиваме? Добиваме една врзаност меѓу Владата самиот Парламент односно и законодавниот систем каде што занемее дека разликите се неспоиви со Уставот.

Втора работа го ставаме него како бизнисмен, јас би рекол уште еднаш како многу успешен бизнисмен во Македонија, во една потполно нерамноправна ситуација со сите други битни смени во Македонија кои најнормално се борат за својата стока и конкуренција во Република Македонија. Што ќе значи? Тоа ќе значи дека утре сите бизнисмени во РМ ќе бидат повикани да се борат да влезат во парламентот, затоа што има ли подобра заштита за еден бизнисмен отколку да седне како парламентарец и од овде од лице место во Парламентот да си ги брани своите интереси на општествената фирма, прифатната фирма и на бизнисот во кој е вклучен. Во една нормална демократија после влегувањето во Парламентот, господинот Зоре Темелковски требаше другиот ден да си даде оставка во својата фирма и својата фирма да ја предаде на менаџер кој професионално ќе ја води неговата фирма. Тоа е она што се нарекува парламентарна демократија. Обратно ние ќе стимулираме еден антидемократски елемент и момент во развојот на македонската парламентарна демократија.

Една друга работа, зборуваме за трошоци, за какви трошоци зборуваме, господа еве пред малку беше спомант примерот и ако некакви трошоци се донесуваат со новиот Парламент тогаш тие плус 20

VIII/3.-

пратеници што треба сега да ги изгласаме според законот се најголемиот трошок.

Има ли поголем трошок, погледнете го парламентарното бифе, на секоја пауза и во секое време и сега да излезете таму има од 5 до 10 шофери на државни фирми кои дремат во парламентарното бифе ги чекаат своите директори, професионални, нели, парламентарци да излезат и да ги одвезат на одреденото место во градовите, во внатрешноста на Македонија. Јас сум уверен, ако се направи една добра комисија за многу кратко време ќе се увиди дека сите овие директори кои што земаат дневници и од македонскиот парламент, земаат дневници и од својата работна фирма, дали се работи за Делчево, за Штип или за Радовиш и сите други места во државата каде што има претставници избрани директори на одредени фирми.

Прашањето дали за наредниот Парламент ќе се бориме да имаме комплетно професионализиран парламент или ќе добиеме повторно Парламент на директори е прашање на најголема одговорност на денешниот македонски Парламент. Сигурно еден од најголемите преседани односно почна кога Владата и партиите на владината коалиција, за да го задржат мирот во сопствената коалиција, почнаа да им нудат на своите парламентарци директорски места. Ако погледнеме колку парламентарци од влегувањето во овој Парламент до денеска станаа нови директори на македонски фирми, јасно и доволно зборува податокот каква политика се стимулира во македонскиот Парламент односно каква политика се стимулира од страна на македонската Влада. Затоа го замолувам господинот министер за правосудство, македонската Влада и парламентарците односно партиите кои стојат во македонскиот парламент, да го прифатиме амандманот на пратеникот Петров односно да го прифатиме првиот предлог на македонската Влада, што после самата го повлече, и навистина сите ние да кажеме дека се бориме

VIII/4.-

прво за уставност и второ за вистинска парламентарна демократија во Република Македонија.

И конечно, јас Ве уверувам сите Вас како партии и оние кои што се наоѓаат во владината коалиција значи СДС, Либералната партија, Социјалистичката партија, ПДП, и под услов да победите во наредните избори, а верувам дека нема да биде така, меѓутоа, и под услов да победите Ве уверувам дека на Вас многу полесно ќе Ви биде како партии да знаете дека имате професионални парламентарци и Парламент и после секој парламентарец да доаѓа Владата да ја уценува за оваа работа, за онаа работа, сакам овде директор да бидам, сакам да бидам онде директор. Па јас можам најодговорно да Ви кажам дека досега сум имал разговори со тројца пратеници на пратеничката група на СДС, во бифето, ми се жалат и велат, а бе не ме ставија директор таму, изгледа ќе мора да примиме кај Вас во ВМРО-ДПМНЕ (смеа од пратениците). Точно е тоа. Апсолутно е*тоа точно така. Во таа смисла на Владината коалиција и препорачувам уште три четири пратеници што не се станати директори што побрзо да ги ставите директори (се смее) и на тој начин да ја стимулирате пратеничката група до крајот. Навистина, на крајот да се вратиме на сериозниот дел, навистина, се работи за две крупни работи. Се работи за Уставот на Република Македонија кој што треба и јавно да го скршиме овде, како прво и второ се работи за принципи на парламентарната демократија за кои принципи не се дискутира во нормалните држави. Еве претседателот на Собранието . ја има таа чест како претседател на Интерпарламентарната конференција да присуствува на конференции на кои учествуваат парламентарци од 100 или 120 земји, не се сеќавам колку имаше во Париз , парламенти. Нека се распраша малку за идниот пат, колку од тие 120 парламентарни делегации што присуствуваат на таа Интерпарламентарна конференција, во колку од тие земји парламентите не се комплетно професионални парламенти. Тоа е должност наша и таа должност ние мора да ја

оствариме, во интерес на демократијата на Македонија и во интерес на сите понатамошни злоупотреби на таа демократија.

СТОЈАН АНДОВ:

Има збор господинот Гоце Андоновски.

ГОЦЕ АНДОНОВСКИ:

Почитувани пратеници, почитувано Претседателство, со ваков наметнат став на Владата да се избираат пратеници, не професионалци, значи уште едно кршење и еден груп непринципиелен став на оваа Влада, која што не води сметка за националните интереси, а повеќе води сметка за личните интереси. Еве да Ви кажам зошто. Прво мислат, а и сите ние овде, поготово и ние кои што досега имавме таков статус како пратеници - волонтери, практички знаеме колку можеме да ја обавиме таа функција како таква, па според тоа ми се чини е непринципиелно и е голем преседант овој Парламент да прифати пратениците овде да бидат волонтери.

Мислам дека и партиски интерес е да постојат професионални пратеници. Пратениците не се физички способни да можат да ги обавуваат и двете работи како такви, или пак три. Мислам ако не прифатиме ваков став значи уште една импровизација на овој Парламент.

Јас би Ве прашал, господа пратеници, кој е тој пратеник волонтер пратеник може истовремено еден континуитет, практично да биде еден репрезент на овој народ за да има континуитет со базата. Јас тврдам дека најголем дел од пратениците не се во можност тоа да го прават. Тоа исклучиво може да го прават прво пратеници кои што ќе бидат професионалци. Јас сум убеден дека не е целта друга овде, целта е најголем дел од пратениците и понатаму да останат пратеници на

работните места, и да останат бизнисмени во Парламентот. Со таков однос тоа би се добило овде. И можеби е цел на Владата одредени директори на јавни претпријатија, за да покажат колку се тие успешни истовремено ги кандидираат и за пратеници.

СТОЈАН АНДОВ:

Има збор господинот Насер Зибери.

НАСЕР ЗИБЕРИ:

Некои колеги пратеници во занесот по секоја цена да ги аргументираат тезите за професионализам во Собранието, отидоа до таму што некои работи, навистина, до таа мера ги вулгаризираат, што сакаат да ги илустрираат и со примери на шофери и со не знам што.

Аргументите кои се изнесуваат за професионализам во Собранието сметам дека се неиздржани, мислам на аргументите овде што се изнесуваат. Инаку принципиелниот став за професионализмот го поддржувам како таков. Меѓутоа, тезите што овде беа изнесени во одбрана на амандманот сметам дека се неиздржани.

Прво повикувањето на член 63 од Уставот не држи од причини што член 5 став 2 во потполност ја апсолвира уставната норма, од причини што во член 63 ставот 4 односно 5 вели 11 со закон се утврдува неспоилливоста и неизбирливоста на функциите пратеник во Собранието со вршење на други јавни функции или професии". Тој закон е овој закон што е на дневен ред, а во член 5 став 2 вели, односно ги ограничува тие функции кои што се неспојливи. Функцијата пратеник е неспојлива со функцијата претседател на Републиката, претседател на Владата, министер, судија на Уставен суд, народен правобранител и т.н. и т.н. Значи уставната норма во член 5 став 2 е операционализирана односно

VIII/7.-

конкретизирана. Така што натамошното критикување на Уставот нема основ .

Второ, некои пратеници, а за жал правници овде до таа мерка ги карикираа работите што навистина е жалосно. Па така, еден пратеник рече дека во ситуација да се примени ваквиот член како што е предвиден ќе ни се случи директорот на МТВ да ни дојде пред микрофоните, а новинарите што се нивни работници ќе бидат принудени да направат тоа што ќе сакаат да го направат. Па господа, членот од став 2 јасно ги разграничува тие работи. Вели неспоива е функцијата пратеник со сите други функции што се избрани од Собранието односно Владата. Па тој директор од кого е избран? Од ова Собрание. И како може тој директор да стане пратеник, како и низа други причини.

И уште нешто да кажам околу професионализмот во другите земји. Јас многу не сум се шетал по други собранија, но имав чест да присуствувам во Собранието на Финска каде што исто така се применува слична односно идентична одредба. Не се забранува човекот пратеник избран да се занимава професионално со друга работа додека непрофесионално. д, Финска Вие знаете е една од земјите по развиени со демократски принципи и традиција. Многу , многу поголема од нашата.

СТОЈАН АНДОВ:

Има збор Митко Анастасовски.

МИТКО АНАСТАСОВСКИ:

Дами и господа, доста слушнавме го кршиме, не го кршиме законот. Ова ми личи вака да Ви кажам : кога ќе одиме во некоја зоолошка градина и погледнеме внатре ќе го видиме паунот. Паунот ја шири опашката кога ќе не види, ги мазни пердувите, но ваѓа неартикулисани гласови. Мисли дека е најубав од сите. меѓутоа, внимавајте,

VIII/8.-

убаво зборуваме сите и сакаме да ја погодиме целта. Дали на крајот ја погаѓаме не знам. Во законот односно уставниот закон за професионализам или не, Владата во првиот момент, јас толку разбрав и така беше дадено, тоа беше прифатливо, а понатаму што стана после, не знам. Но и самите после почнуваме да ја матиме водата. Малку ако е матна, ние ќе газиме, ќе правиме и ќе направиме на крајот да излезе матна. Тука паднаа многу предлози и многу убави работи се кажале. Повеќе ми личи на трибина на некој партии, кој што од тука сакаат да кажат дека ако тие утре би дошле на власт, тие нивни директори ќе ги истераат од работа. Мене ми се чини дека не е така. Сите партии, јас имам еден амандман и малку по остар ќе бидам после кога ќе дојде мојот амандман на член 7 на што додавам уште 2 става, Владата го отфрли, но јас сум должен...

СТОЈАН АНДОВ:

Тогаш ќе расправаме за тоа .

МИТКО АНАСТАСОВСКИ:

Така, да кажам некои работи. Видете во што е работата- паднаа некои зборови тука вака - еден од пратениците кој знам дека во неговата партија , сега новоформирана партија, премина, ајде да не го именувам вели дека треба да бидат професионалци пратениците, едни да имаат канцеларии тука , а другите не знам каде да имаат, а околу него се собрани бизнисмени. Јас не сум против бизнисот и не сум против ништо од тоа што ги кажуваат приказните луѓево, но сум против една работа - власт и бизнис. Власт и бизнис се две различни работи. Ако имаш бизнис, се согласувам со господинот Љупчо Георгиевски тука,ако тоа го кажа и сметам дека го кажа искрено, дека ако ја имаш власта бизнисот се врши поубаво. Така имаш влијание и кај масите, имаш влијание кај работниците, имаш влијание кај луѓето, затоа што неприкосновен си како

VIII/9.-

цар. Ако ја срамнуваме сега Америка и Македонија ние сме многу, многу далеку од таа демократија до демократијата што ја имаме ние и средствата што ги имаме ние и средствата што ги има Америка. Ние треба да се гледаме како Собрание и како луѓе што се раѓаат во ова Собрание односно родени се за некаква политика. Меѓутоа политиката во ова Собрание треба да се усогласува заеднички во ова Собрание. Сум за професионализам, знаете зошто? Затоа што ми се чини дека огледалото на Собранието, односно на оваа држава односно огледалото на државата е Собранието. Овде може да се види целокупната свест на луѓето што владеат во Собранието. Не сакам да давам некој рецепт и да бидам некаков пророк или нез нам што. Човекот треба да ја има својата вештина, а ние можеме да се расправаме, така меѓупартиски, но меѓучовечките односи кај нас треба да бидат навистина такви при што не треба да се навредуваме. Така јас можеби сум навредувал некого и т.н., меѓутоа, треба да имаме едно болно срце со кое ќе учествуваме во болката на другите и т.н. и т.н. Во политиката знам дека нема пардон. Меѓутоа во политиката треба да има едно пардон кога се однесува за законите, за поедините закони што ги носиме во оваа држава. Значи професионализмот на ова Собрание како што реков ќе биде огледало затоа што контактите меѓу пратениците, без разлика од која партија се, ќе бидат на некој начин усогласени пред да влеземе во оваа сала пред да влезат оние луѓе што ќе дојдат во оваа сала. И така нема да ги има тие дилеми нема да ги има тие спреги, тие се ситни работи и нема да го има ова што досега се случува и нема луѓето на крајот да го гаснат телевизорот без да ги видат резултатите од овој собир денеска што го правиме.

За мене што е професионализмот како пратеник? Видете како ајс тоа го толкувам. Ќе се сложите или не, не знам, ама ми се чини повеќе

VIII/10.-

ќе се сложите. Професионализмот на еден пратеник треба да биде паметот и идеите што се раѓаат кај него како пратеник. Ќе речето зошто е тоа така? Еве зошто - во ова Собрание има , барем ние овде сме четири години, понапред не сум бил во Собранието, не го има ни тоа право да влезам. Еднаш дојдов тука, ќе ја повторам една работ да ја запамтите кога се прашав во затворот еден полицаец ми удри една клоца и ќе си ја скршев главата по скалите. Меѓутоа, професионализмот сега кај пратеникот, значи се раѓа во паметот на пратеникот идеја за закон.

МИТКО АНАСТАСОВСКИ:(продолжение)

Идејата на пратеникот се пренесува по службите кои работат во ова Собрание. Во ова Собрание гледам дека има доста стручњаци од сите области во кои треба да се донесат поодделни закони. Пратеникот врзан за Собранието, не значи тој пак цел ден да скапува тука, боже чувај. Си има свои соработници од поодделни области. Ќе му се роди на пратеникот да кажеме една идеја на некој доктор, на еден паметен човек, ќе му се роди идеја за еден добар, позитивен закон, што ќе му служи на Уставот и на народот и ја пренесува кај таа служба од таа област. И ја преработува заедно неговата мисла, ја преработуваат службите во Собранието. Затоа се платени, за тоа седат цел ден тука и нормално си ја вршат работата. Во таа смисла се професионализира и работата на службите. И точно излегуваат законите пред Собранието без да имаат ни милиметар отстапено од Уставот на Македонија. Ако сакаме да имаме демократија, ако сакаме да бидеме свои, без разлика во која партија припаѓаме, значи треба да бидеме професионалци. Реков сега можеби директорите ќе ми се налутат на другиот амандман што го имам дадено, меѓутоа ќе ми простат затоа што во овој амандман точно се опфаќа тој професионализам, точно се опфаќа работата на пратеникот, точно си го плаќа тој долгот на народот што го избрал внатре во ова Собрание. Јас сум за професионалниот систем, а не сум некој да биде тука академик не знам што, не ги навредувам академистите, но некои луѓе кои знаат нешто да кажат и место тоа да го кажат тие ја мешаат тука целата работа и се врши опструкција внатре во Парламентот, доаѓаат тие прекини и народот на крајот на краиштата останува незадоволен.

ГОЦЕ АНДОНОВСКИ:

Јас мислам дека ме спомнаа како Гоце, а не како Гоце Делчев. Како што тргнала работата вака, јас не знам на што мислел колегата Митко Анастасов, меѓутоа, јас сум за професионализам, а гледам дека и ме поддржува г-динот Митко во сите области до крај професионализам без никаква импровизација.

Второ, вие гледате дека овдека сме доста лекари и сигурно се прашувате зошто си дошол тука. Ако веќе сакам во иднина да бидам пратеник треба да се определам или ќе бидам лекар, или ќе бидам пратеник. Од тој аспект сметам дека ова Собрание треба да е доволно како најголем законодавен дом, да е доволно чесно и морално, навистина да има по ова прашање позитивен однос во смисла на тоа да поддржува професионализам. Инаку ќе се доведеме во ситуација од овие клупи утре да профилираме лекари да дојдат хирурзи да работаат.

АЛИЛ ЦАФЕРОВСКИ:

Почитувани пратеници, амандманот на господинот Петров е сигурно поднесен со цел да се погоди квалитетот на работата на наредното собрание. Така го сфаќам и во принцип би го прифатил како таков.

Нема да гласам за овој амандман од мои причини кои јас ги имам воочено во досегашната работа. Имено, може да стане збор за професионален однос кон обврските на пратеникот само под еден услов кога ќе се разреши статусот на пратениците во ова Собрание. Кога секој пратеник ќе има достоинствено просторија каде што ќе може да работи, кога секој пратеник ќе може да дојде во Скопје и да има каде да отседне, а не да шета по парковите на Скопје и уште ред други работи кои треба еден пратеник да ги има како што ги имаат пратениците во земјите кои беа овде спомнувани пред малку.

Инаку на овој начин ако се усвои овој амандман со истиот статус и со истиот однос кон обврските пратенички, ќе имаме професионално примање на плата и ќе имаме професионално шетање по ходниците на Собранието по парковите на Скопје. Многу нешта треба да се подобрат и да се разрешат, па да се зборува за професионалност на пратениците. Инаку, сосема се согласувам да бидат сите пратеници професионалци, но не професионалци за примање на личен доход, туку професионален однос кон работата. А за да биде тоа така треба да се подобри статусот за многу нешта во овој Парламент.

ТОДОР ПЕТРОВ:

Јас ќе изнесам уште некој дополнителен аргумент а дали некој мисли исто или поинаку гласањето ќе покаже. За мене воопшто е несватливо да се каже од оваа говорница дека ако функцијата пратеник се извршува професионално, дека не ќе можат да дојдат до израз квалитетни кадри од сферата на бизнисот на стопанството, и општествените дејности. Значи, затоа што претседателот на државата, судиите, уставните судии, јавниот обвинител, премиерот и министрите се бараа и е утврдено со устав неспојливост и неизбирливост, со вршење на една друга функција, не можеме да ставаме квалитетни луѓе, туку се неквалитетни, ако треба претходно да не вршат некоја дејност во бизнисот заради тоа што не ќе можат да бидат истовремено професионално ангажирани на наведените функции.

Во ставот 1 на членот 4 од членот 5 на Предлогот на законот се наведува кои функции се неспојливи со функцијата пратеник. Меѓутоа, предлагачот, Владата, не направиле ништо друго, туку само го препишале Уставот за она што Уставот веќе утврдил што е неспојливо за одредена функција. Функцијата пратеник е неспојлива со функцијата претседател на Републиката. Тоа е утврдено со членот 83 став 1. И таму се вели дека функцијата претседател е неспојлива со вршење на било

каква функција. Се подразбира дека тука влегува и функцијата пратеник. Нема потреба да се препишува таа одредба. Понатаму, вели дела функцијата пратеник е неспојлива со функцијата претседател на Владата и министер. И тоа е препишано од Уставот во членот 89 став 4, бидејќи таму е веќе утврдена дека претседател или министер на влада не може да врши друга функција или професија. Што значи нема ни потреба тоа повторно да се препишува се подразбира и истото се однесува и за пратеник. Истата одредба функцијата пратеник е неспојлива со функцијата судија на Уставен суд. Тоа е веќе утврдено во членот 111 став 1 од Уставот. Таму е кажана неспојливоста на функцијата судија на Уставен суд со било која друга јавна функција и професија. Во членот 100 став 3 од Уставот е утврдена неспојливост на функцијата судија со друга функција. Затоа нема потреба да се врши обично препишување на одредбите од Уставот кога се подразбира дека во тие сите други јавни функции и професии спаѓа и функцијата пратеник. Истото се однесува и за јавниот обвинител. Меѓутоа, како дополнителен аргумент ја кажувам одредницата од Уставот во членот 8 став 4, каде што децидно е утврдено поделбата помеѓу извршната, судската и законодавната власт. Кај нас конкретно ова уставно начело е изиграно. Јас верувам во чесноста на оние пратеници кои што кажаа со чесни намери за ставот 1 од членот 4 каде е разрешено целосно прашањето според одредбата од членот 60 став 5. Меѓутоа, таквата определба, за неспојливост и неизбирливост генерално е дадена во членот 63 и таму не е оставено слобода со закон да се утврдува по принцип на селективност кои функции би ги навеле како неизбирливи и неспојливи со функцијата пратеник. Ако се чита, како што е напишан формулацијата на ставот 5 од членот 63 без никаде ставена запирка, точка или било што, сосема децидно се подразбира дека со закон се утврдува неспојливоста и неизбирливоста на функцијата пратеник во Собранието со вршеше на

други јавни функции или професии. Овде никаде нема ставено, точка, запирка за да се подразбере дека со закон селективно дополнително ќе се пријде кон формулацијата за неспојливост и низбирливост на функцијата пратеник со вршењето на други јавни функции и професии. Затоа сметам дека треба целосно да биде прифатена формулацијата на функцијата пратеник со вршење на други јавни функции или професии. Затоа, сметам дека треба целосно да биде прифатена формулацијата од предлогот за донесување на закон што се добива во фазата на Предлог на закон за дополнување на предложениот амандман.

Од друга страна, сметам дека пратеничката функција целосно е злоупотребена, дека Владата или службите треба да ни дадат еден преглед за да се види во ова собрание колку пратеници и покрај уставната определба на членот 8 став 4, покрај пратеничката функција вршат и функции во органи на управа. Вршат функции во јавни претпријатија, во установи чиј оснивач е државата, а кој што директно ги именува Владата или Собранието на Република Македонија. И чесно би било кога би било вака како што е предложено, без да има еден амандман како што го предложи пратеникот Младенов. Формулацијата од членот 4 да се однесува само за идниот пратенички состав. Зошто? Затоа што ако се примени формулацијата вака како што е дадена на сите овие пратеници кои вршат функции во јавни претпријатија, директори, јавни установи, чиј основач е државата, веднаш треба да им престане пратеничката функција. А ако се види, од која структура на пратенички групи, тогаш ќе ни стане сосема јасно зошто предлагачот во кој партиципираат партиите кои што имаат најмногу именувани лица во јавни претпријатија во управни одбори на разни агенции што ги основа државата се и пратеници во ова Собрание. Затоа сметам дека вака како

IX/6

што е утврдено прифаќајќи го принципот на поделбата на судска, извршна и законодавна власт, би требало функцијата пратеник да биде неспојлива и неизбирлив со вршење на други јавни функции и професии. Кога би било како што има парламентарни системи, каде што не постои поделба децидна помеѓу извршната и законодавната власт, како што е англискиот систем, тогаш би ја прифатил формулацијата и алтернативата како што е понудена. Меѓутоа, имајќи ја предвид нашата определба во Уставот за целосна поделба на законодавна, извршна и судска власт, не би требало да постојат никакви дилеми во поглед на професионалното извршување на пратеничката функција. И во таа смисла сметам дека предложениот амандман пратениците треба да го поддржат.

РИСТО ЈОВАНОВ:

Дами и господа, за каков аматеризам се залагаат господата народни пратеници од коалицијата од власта во ова собрание, кога секој си граба што сака од директорските места во било кое претпријатие до најмалку становите што ви се доделија ала аматерите. Прво господин Никола Поповски млад кадровик од СДС, второ господин Наќе Стојановски и трето Петар Георгиев. Браво народни аматери.

СТОЈАН АНДОВ:

Да, има уште не ги кажа сите.

НАЌЕ СТОЈАНОВСКИ:

Прво, сакам да кажам неколку збора, во врска со расправата по амандманот на господинот Тодор Петров и второ да ја искористам приликата што господинот Ристо Јованов ми ја пружи прв пат и воопшто во овој Парламент и во јавните гласила да кажам неколку збора околу прашањето во врска со распределбата со станови. Затоа што досега таква можност нема, иако во овој Парламент беше отворена расправа, но вон деловнички, иако јас гласав по однос на прашањето за ставање на информацијата во овој Парламент и сега мислам дека ценетото

претседателство ќе ми овозможи.

СТОЈАН АНДОВ:

Ќе расправаме за тоа. Го имаме на 74-тата седница ние.

НАЌЕ СТОЈАНОВСКИ:

Јас мислам дека не можеме да дојдеме до таа расправа и сега имам прилика.

СТОЈАН АНДОВ:

Ќе дојдеме еден ден, а сега ако може за амандманот.

НАЌЕ СТОЈАНОВСКИ:

Прво мислам дека основниот суштински проблем е прашањето за статусот на пратеникот. Би биле слепи и глуви ако овде 120 пратеници кои што се присутни во оваа сала и оние кои денес не се присутни не биле свесни за состојбата во која е доведено ова парламентарно тело визави јавноста, целокупната јавност во Република Македонија од полно причини на кој начин ова тело е дезавоирано во јавноста перманентно овие три години. Можеби добар дел за тоа сносат или причините кај одделен дел на пратеници, добар дел од тие причини лежи и во сфаќањето на јавноста во Република Македонија за првото присуство на Парламент во Република Македонија и начинот на неговото работење, но мислам дека целокупната институционална јавност во Република Македонија се погрижи таков подиум поднесат и 120 пратеници како поединци и Парламентот како институција во Република Македонија. А, тоа е нерешеното прашање статусно на парламентарецот во ова Собрание. Беа спомнувани примери и јас зборував во начелната расправа токму по овој закон за статусот на пратеникот, но такво зборување помина бегло и ниеден пратеник овде не се осврна по тоа прашање за тоа беше правиот момент, тогаш да се реагира во интерес на еден стабилен, добар, репрезентативен Парламент и согласно од тоа остварување на неговата уставна и законска улога што ја има. Наша должност е од она што за овој период и она што претстои од нашиот

мандат мислам искрено барем идниот состав да не го доведеме во ситуација во која се најдовме ние. Мислам дека таа шанса дефинитивно ја пропуштивме со оглед на длабоката политичка поделба овде во Парламентот и по такви крупни прашања, какви што треба да бидат и по одлучувањето и носењето на овој закон. За да се регрутираат кандидати од политичките субјекти во Република Македонија кои ќе бидат достоинствени на довербата што треба граѓаните на Република Македонија да им ја дадат, треба тоа претходно да биде обезбедено со законската регулатива

НАЌЕ СТОЈАНОВСКИ: (ПРОДОЛЖЕНИЕ)

Ако законската регулатива не дава интерес најдобрите можни кадри во политичките субјекти, партии и независни пратеници или како граѓани бидат заинтересирани да влезат во овој законодавен дом, тогаш претходно вршине една неприродна селекција - деградација во однос на кадровската селекција за можните кандидати во овој Парламент.

Дозволете, не можеме да најдеме кандидат да биде за пратеник во овој Парламент ако само еден сегмент од тој целокупен спектар на услови да се каже, ако се примаат 20 илјади денари личен доход, а притоа одредени солидни кандидати во Република Македонија ја надминуваат петократно таа цифра нормално нема да бидат заинтересирани да можат да се најдат на листите за кандидати за пратеници и нормално дека бирачкото тело ќе биде оневозможено да може да се определи за најдобрите кандидати. Претходно, нормално и политичките субјекти тука мислам на партиите, макар ќе мачат да можат на своите листи да ги обезбедат најдобрите можни кандидати што ги имаат како членови или симпатизери на таа партија.

Мислам дека клучното прашање за дигнитетот на овој законодавен дом и предуслов за целосно професионално обавување на функцијата, кога велам професионално не мислам на платен список само да се биде во смисла на она што го зборуваше пратеникот Алил Џаферовски, целокупниот статус решен на пратеникот за мандатот додека трае и евентуално дефинирани услови за престанок на мандатот под условите кои се дефинирани во Уставот или законите за една целосна сигурност и понатаму. Додека тоа не се постигне, а ќе се постигне преку законодавните норми ако имаме политичка волја тоа како субјекти да го направиме, ќе се бавиме со вакви проблеми дигнитетот на идниот парламент ќе биде доведуван во прашање, неговиот однос виза ви дру-

X/2.-

гите институции ќе биде доведуван во прашање и притоа ги отфрлам сите оние аргументи што беа изнесувани во оваа расправа дека за тоа се виновни директорите, мислам дека директорите само ја користат можноста што институционално им се пружа.

Во парламентарните земји со долгорочна парламентарна традиција и искуство нема луксузирање еден менаџер да го користи бесполезно времето во законодавниот дом од причини што тој треба да биде 24 часа ангажиран во остварување на профитот. Но, во услови во какви делува стопанството во Република Македонија и до крај не дефинирани пазарни услови, не до крај дефинирана пазарна држава со ад-министрирање, нормално и нашите менаџери се заинтересирани да влезат во овој Парламент за да можат да остварат што постабилни услови за стопанисување, пред се, за сопствената фирма, во вакви услови во какви се наоѓаме. Затоа што ако не бидат овде или приближно околу овој дом во некои други институции тешко нив, во услови на недефинирани правила на игра во стопанисувањето. Мислам дека тоа долго нема да се случи за Република Македонија, да не повторувам, од оние полно причини транзициски, надворешно опкружување, системи итн.

Затоа мислам дека основното клучно прашање е пред се статусот на пратеникот со сите можни елементи што го прават него и мислам дека тоа е наша должност што треба да ја направиме, а поднесениот амандман од господинот Тодор Петров го сметам за само еден повод за еден можен, иако сериозно задоцнет разговор, на оваа тема. Мислам дека расправата се отвори по повод амандманот за една многу значајна и сериозна тема за која воопшто овој Парламент немаше ни слух да го направи во претходните три ипол години.

Тоа е прашањето по кое сакав да се изјаснам по повод овој амандман и мислам дека амандманот нема да измени ништо ни

X/3.-

позитивно ни негативно и да биде вграден и да биде отфрлен, состојбата ќе остане и понатаму иста се додека не бидат решение овие круцијални прашања.

На крајот сакам само една кратка реплика по повод двојното спомнување на господинот Ристо Јованов од оваа говорница и една забелешка што претседателот на Собранието, мислам дека тоа беше пред месец и половина на еден див и вандалски начин овозможи да се искористи, односно злоупотреби оваа говорница и да се промовира, од страна на господинот Ристо Јованов, кој ни крив ни должен веројатно во таа ситуација инструментаризиран од одредени други побуди во кои јас не сакам да навлегувам, само можам да сочувствувам со господинот Ристо Јованов затоа што мислам и тој се наоѓа во тешка социјална положба на начин на кој се отвори расправата во ова Собрание, затоа што не се најде храброст и можност и сила тоа да се направи на легален начин онака како што доликува на овој дом. Тоа е уште еден доказ за она што претходно зборував за дигнитетот на овој Парламент што може да се случи и што можат работи да се случуваат. Очигледно ова е уште еднаш една провокација која господинот Ристо Јованов сака да ја направи до крај Парламентот да го доведе во ситуација она што досега ни се лепи како етикета и како Парламент и како законодавен дом, а јас сум за тоа и повторувам дека гласав по повод неговиот предлог, тоа може да се види од снимката, рационално да се расправа во врска со Информацијата за распределбата на становите.

Мислам дека во оваа ситуација ниту е можно ниту е потребна една таква расправа без претходно да се има соодветни валидни податоци за тоа. Благодарам.

СТОЈАН АНДОВ:

Добро, јас сега нема да коментирам ништо што е на вандалски и каков начин, вие видовте добро како реагиравме на испадите кои беа

X/4.-

направени од говорницата и морам да ви кажам дека тука можеби беше особено упорен господинот Ристо Јованов, многу често се случува од оние кои доаѓаат на говорницата и исто така со малку почитување кон одредбите кои го овластуваат и задолжуваат претседателот да ја води седницата на ист и така сличен помалку вандалски, но сепак вандалски начин да се злоупотреби говорницата и овде да се каже нешто. Тоа е еден апел кон сите за да седницата на нешто личи и добро да се води потребно е сите вие да се држите до Деловникот.

Господинот Ристо Јованов бара реплика.

РИСТО ЈОВАНОВ:

Господине претседателе само во една реченица, јас никогаш на оваа говорница вандалски не сум се однесувал. Ако е ваша вина што вие не ми дозволивте тогаш да ја образложам точката, тоа е друга работа.

СТОЈАН АНДОВ:

Доби реплика, а немој со мене да се расправате, немате право на тоа, нема потреба. Јас ја водам седницата, повелете во што е репликата.

РИСТО ЈОВАНОВ:

Еве репликата е што вие велите дека јас вандалски сум се однесувал.

СТОЈАН АНДОВ:

Јас тоа не го реков, само објаснував што е речено пред мене. Изгледа не сте слушнале, не знам каде сте.

РИСТО ЈОВАНОВ:

Само еден збор до господинот Наќе Стојановски и понатаму не сакам да навлегувам во дискусија со него, му велам дека провокацијата е навистина господине Наќе Стојановски.

СТОЈАН АНДОВ:

Ве молам, уште еднаш реков и сакам да ви кажам повеќе или помалку вандалски така како што овде беше речено тоа не е специфичност само на однесувањето на Ристо Јованов, но и други слично се имаат однесувано на говорницата. Тоа е. Само сакам да ви кажам без оглед како ќе го опишеме и окараактеризираме однесувањето на пратеник кој сака да ја узурпира говорницата иако му е кажано дека нема збор. Ве молам, треба да внимавате на тие работи.

Молам, дали уште некој бара збор по амандманот? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот.

Ве молам да се утврди точен број оти треба да гласаме. (59 пратеника).

Ние не можеме да гласаме. Еве, само да ви кажам од 59 при сутни пратеници 17 се аматери непрофесионални. Кога ќе извадиме 17 тогаш 42 се професионални од 80. Се разбира и тие непрофесионалните и професионалните има еден однос према работата, еве јасна е нашата слика сега.

Ја прекинувам седницата, ќе гласаме утре во 10 часот.

(Седницата прекина со работа во 18,05 часот).